ԺԸ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4770 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 19/1 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1901 ՈՒՐԲԱԹ 19 ՐԵՃԷՊ 1319 ԺԸ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4770

درعلیه‌ده غلطه‌ده (آره‌ولك) غزته‌سی اداره‌خانه‌سی

ՊՈԼԻՍ Ղալաթիա, Նորատունկեան Խան

Les annonces sont reçues
à la Direction du Journal "AREVELK„
Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

20 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

Ազգային, Գրական եւ Քաղաքական

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140	Ղր.
» » »	վեցամսեայ	70	»
» » »	եռամսեայ	40	»
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40	Ֆրք.
» »	վեցամսեայ	20	»

[illegible] 115 [illegible] 100 [illegible]

[illegible]

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի Խմբագրատան։

ԹՈՒՂԹ ԵՒ ... ԹԻԹԵՂ

Իզմիրի Հայ Ընթերցատան տեղեկագիրը օր օրին ուշադրութիւն գրաւեց Պոլսոյ հայ մամուլին մէջ, երբեւ պատկերացումը օգտակար հաստատութեան մը որուն մեծ առաւելութիւնն է 1869էն ի վեր շարունակուիլը։ Ոչ նուազ ուրախալի պարագայ մըն է նաեւ որ վերջ ամսուան միջոցի մը մէջ 9307 անձինք յաճախած են Ընթերցատուն, ինչ որ ալ կ'ապացուցանէ զանոնք սրճարան երթալէ։ Ընթերցատան վարչութիւնը հրաւէր կը կարդայ Տիկիններուն եւ Օրիորդներուն՝ անոնց տրամադրութեանը ներքեւ դնել իր 3000 հատորի մօտ գիրքերը ու զանազան լեզուաց լրագիրները, որպէս զի օգտակար քանի մը ժամ երթան կարդան։ Երկրորդ հրաւէր մը, նոյնքան համակիր ուշադրութեան եւ ընդունելութեան արժանի, հաստատութեան ուղղուած հրաւէրն է՝ գիրք նուիրելու համար Ընթերցարանին, ուր անվթար պիտի պահուին։

Կարգ մը ծանօթութիւններէ ետքը, վարչութիւնը կ'անցնի իր հաշիւներուն, որոնց գլխաւոր բաժանումները արտատպուեցան արդէն Ազգ. Լուրերու բաժնին մէջ։ Նորութիւն մը չի կայ, ուրեմն, վերառնելու այդ գլուխէն եւ դիտողութիւններ, ուշադրութիւնս կ'երթայ կը սեւեռի միակ տողի մը վրայ, այդ հաշուեկշռին մէջ, առանց մինչեւ իսկ դէմի գումարը նայելու.

«Ծախուած հին թերթեր, քարիւղի պարապ թիթեղներ.»

Ու քարիւղի պարապ թիթեղները եւ հին թերթերը մեկտեղ ծախուեր են, ու միեւնոյն գլուխին մէջ կը նշանակուի անոնց արտադրած դրամը։ Հետաքրքրական էր գիտնալ թէ երկուքէն ո՞րը քիչ մը աւելի բան արտադրեր է։ Ապահովապէս, Թիթեղը պէտք ըլլայ։

Ի՞նչ լրագիրներ որ քարիւղի տափակութեան չափ ալ չեն արժեր եղեր ձեր ծախուելութեան օրերուն։

Շատ անգամ ներկայ գտնուած եմ հին թերթերու վաճառման, հոս հոն, քաշի վրայ սակարկութեամբ, եւ միշտ արտասովոր տպաւորութիւն մը կրած եմ տեսնելով անոնց դէզի մը փոխադրութիւնը, անոր ծաւալին ու ծանրութեանը տակ կքած բեռնակիրի մը ուսերուն վրայ։ Եւ միշտ երեւակայութեանս առջեւ բերած եմ այն թերթերուն մէջ գրողներուն ազնուութիւնները, սրտի բաբախումները, երբ հրատարակուած կը տեսնէին իրենց մէկ յօդուածը, հրճուանքները կամ արտամտութիւնները՝ որ եւ է գնահատումի մը կամ քննադատութեան մը առթիւ։ Եւ հիմայ, այդ միեւնոյն էջերը, այլ եւս չի կարդացուելու սահմանուած, հինցած թերթերու դէզերուն լեցնողներուն պէս, կ'երթային օգտակարապէս ծառայել... փակ բակալին կամ դեղձակին խանութը։

Ասոնք երջանի՛կ են գոնէ, միամիտ փոխադրութեան համար, վաճառատունէ վաճառատուն, առանց յաւէ դրոշմութեան մը։ Գոնէ կրնայ ըլլալ որ գործածուին հագուստի մը ձեւը առնելու կամ արդուզարդի պիտոյքներ ծրարելու։

Իսկ անոնք որ քարիւղի թիթեղներու հետ մեկտեղ կը վաճառուին....։

Տպագիր Թուղթին ճակատագիրը քիչ անգամ այսչափ սարսռեցուցիչ կերպով նշանակուած է գուցէ որքան այս պարագային մէջ։

Այս կարճ խորհրդածութիւնները ընելու,— աւելի ճիշդը՝ վերլուծական տպաւորութիւն մը յայտնելու— նպատակը՝ մեղադրել չէ Իզմիրի Ընթերցատունը թէ ինչո՞ւ միացուցեր է Թուղթն ու Թիթեղը վաճառման միեւնոյն գործողութեան մէջ. ո՛վ գիտէ, քանի տեղեր, միեւնոյն բանը կը կատարուի, նոյն արհամարհանքը ցոյց տրուելով հինցած լրագրին նկատմամբ։

Ուստի ձեռքով, մատենադարաններու խորշերուն մէջ զանոնք պահպանողները՝ շատ են արդէօք, թէ անկարեւոր առարկայի մը պէս՝ հանգիտակ առարկային հետ մեկտեղ ծախել հանողները։

Հաւանօրէն վերջինները։

Ու գրողները, հրապարակագիրները, հակառակ այս տխուր եղելութեան, պիտի շարունակեն իրենց սիրտն ու հոգին թափել՝ մամուլին նուիրուած ալ խնամքներուն, ամէնէն փայլուն վախճանը երեւակայելով իրենց յօդուածներուն համար, թէեւ բաղդը այլապէս անօրինէ եւ դիպուածը խառնէ տայ զանոնք քարիւղի հինցած թիթեղներուն....։

Ց. Ա.

ՑԱՒՈՏ ՅԱՆԳԵՐ

ԿՈՓԻՏ ԱՆԿԻՐԹՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Մեր նկարագրին մէջ բոյն դրած ցաւոտ ազգ յատկութիւններէն մէկն ալ է կոպտութիւնը, իր բոլոր մանրամասնութիւններովը եւ յարակից զարգացումներովը, քաղաքակրթութեան բոլոր վայելուչ ձեւակերպութիւններէն զրկուած վայրենիի մը անհանդուրժ կոպտութիւնը, որ զզուելիօրէն անամօթ անկրթութեան մը միացած, մեր բարքուվարքին շատ ազդող յատկանիշ մը կուտայ, անմիջապէս զատորոշելով մեզ օտարէ մը, ամէն ուր որ մեր ազնուազուրկ մեծամտութիւնը պատուած ըլլայ իր ներկայութեամբը։

Ծափող ծերունը, իր ժամու կնկան հետ, անհանդուրժ անկիրթ մըն է, առանց թերանալու ըլլալէ զզուելի կոպիտ մը, մարդոց ո՛ր դասակարգին ալ պատկանի ան։

Նորահաս ամոլները, անտանելի անկիրթներ են իրարու նկատմամբ, իրենց ամէնէն բանաստեղծական համբոյրական ձեւականութեան մէջ անգամ, ծայր աստիճան անկիրթ կոպիտներ, իրենց ամէն մէկ ձեւին մէջ, ամէն մէկ շարժումին մէջ, առանց սակայն այդպէս եղած ըլլալուն գիտակցութիւնը ունենալու։

Անվարժ, խլլոտ դպրոցականը, իր ճաղաց ճշտօրումին մէջ անգամ, կոկողամիզ անկիրթ մըն է, եւ զզուելի կոպիտ մը,— անխարդախ պատկերը անոնց՝ որոնցմէ սորված է իր կենցաղավարութեան բոլոր ձեւակերպութիւնները։

Անկիրթ կոպիտներ են նաեւ, մինչեւ անգամ, այո՛, դպրոցի մը վարժապետը, տեսուչը, ժամկոչ-ալերոյը եւ... տնօրէն էֆէնտին։

Աս ասանկ է, անխուսափելի կերպով, առանց այլեւայլի, ուր որ դառնաս, որ կողմը որ նայիս։

Ու ասիկա նկարագրի կենցաղավարութեան ու բարքուվարքի ազգ յատկութիւն մըն է, որ պէտք է փոխակերպուած ըլլայ մարդավայել քաղաքավարութեան մը։

* * *

Տեսքէն մը,— կ'աղաչեմ հասկցէ՛ք, վարժարանի մը տնօրէնին, վաճառատան չէ՛,— մէկ այլանդակ, անճոռնի, ու կոպիտ անքաղաքավարութիւնն է, որ առիթ կու տայ այս տխուր մտածումներուն եւ որուն ահա՛ պատմութիւնը։

Ամերիկացի մանկապարտիզպանուհի մը, ինքզինքը նուիրած մանկապարտիզպանութեան պաշտօնին գործին, փափաքը ունեցած է եղեր, լայնօրէն ուսումնասիրելու համար իր պաշտօնին ամէն գաղտնիքները, ծրագրուած շրջան մը ընել մեր կողմերը ունենալով բոլոր քաղաքները այցելելու համար անոնց։

Ու կ'երեւայ թէ արեւելքի աղուոր երկինքին զմայլելի գեղեցկութիւններէն հրապուրուելով, անգամ մը Այնթապ ալ կ'ուզէ տեսնել, ու չէ՛ ուզեր բաժնուիլ հոնկէ, երկար տարիներ Այնթապ հոն, ինքզինքը նուիրած հայ տղոց խնամքին։

Պաշտօնին պարտաւորութիւններովը, վերջերս, Ամերիկա երթ ու դարձին, Այնթապ մեկնելէ առաջ, ուզեր է անգամ մը այցելել Պոլսոյ մանկապարտէզները։

Ու քանի մը կարեւոր Թաղերու հայ եւ յոյն վարժարաններուն իր այցելութիւնը աւարտելէ ետքը, ուզեր է նաեւ պակաս չձգել իր Թաղին մանկապարտէզը։

Եւ աստուածը, իր քովը առած հայ վարժարանի մը վարժուհին, թարգմանութեան համար, կ'ելլէ կ'երթայ այդ մանկապարտէզը։

Վարժարանին տնօրէնին լուր կը տրուի վարէն, հրաման առնելու համար։

Բայց որովհետեւ մեր ամենազգօն գործերը անգամ չեն կրնար առանց երկարաշունչ արարողութիւններու կատարուիլ, այդ հրաման առնելու ձեւակերպութիւնն ալ մեծ-պահքի չափ կ'երկարի, ձանձրացնող սպասումի մը ենթարկելով խեղճ հետաքրքիր ամերիկուհին,— կ'երեւայ թէ տնօրէն էֆէնտին սուրճը դեռ աւարտած չըլլալուն համար։

Եւ որովհետեւ ամէն աղուոր բան շատ անգամ առօրինակ վերջաւորութիւն մը կ'ունենայ մեր բարեպաշտիկ ձեւակերպութիւններուն մէջ, ամերիկուհիին այցելութիւնն ալ գեղեցիկ վերջաբանով մը կը փակուի, յուսախաբութեան մատնելով զայն, եւ յանցաւորի ամօթխածութիւնով մը ձեռնունայն ետ դարձնելով։

Երկար ու ստոյգ լաւութենէ մը ետքը, երբ տնօրէն էֆէնտիին քէֆը կը լմննայ վերը, չգիտցուիր ի՛նչ ամբարտաւան մտածումով, անհասուհիին հետ վար լուր կը ղրկէ որ, արգիլուած է վարժարան մտնել։

Բնական է որ, հեղահամբոյր ամերիկուհիին ուրիշ բան չմնար, բայց եթէ յանցաւորի մը ամօթխածութիւնով, կախգլուխ, ետ դառնալ։

Տնօրէն էֆէնտին, մինչ իր քէֆովը զբաղած, շատ մը կը մնայ դէպքը, բայց բարի ամերիկուհին, իրեն եղած կոպիտ արարքէն այնքան կը վշտանայ որ, գիւղերը հայ անգամ չուտեր, յաջորդ առտուն, կանուխ, ծանր անպատուութենէ փախչողի մը պէս, պաշտօնատեղին մեկնելով։

Այս բրական պատմութեան կէս առկէս եւ հասարակ արժանագրութիւններէն ետքը, անոր՝ տգեղ կողմերը աչքի մէջ մտնելու չափ յայտնի ըլլալուն համար, խորհրդածութեան ազդիկ փորձ մը անգամ չեմ ուզեր ընել, միայն, անխորէն կը մտածեմ թէ, ի՛նչ վարկոդ գաղափար մը պիտի առնի արդեօք ան հետը, մեր նկարագրի յատկանիշերուն մասին, ի՛նչ վարկոդ գաղափար մը արդեօք։ Զէ՞

Ս.

ԲԱՂԷՇԷՆ ՎԱՆ

Թ.

ԲԱՂԷՇ. 25 Սեպտ. 1901

Վանի եկեղեցիները.—1. Ցօղնկողմեւ բու Ս. Աստուածածին, քաղաքին արեւելեան հիւսիսային կողմը, Զըվզըմ Մաղարայի սարոտը։ Այս եկեղեցին հիմէն նորոգուած է՝ համակ քարաշէն։

2. Արարուց Ս. Աստուածածին. 1884ին շինուած։ Ունի երեք քահանայ։ Աւագ խորանը նուիրուած է Ս. Աստուածածնայ անուանը, եւ ձախակողմինը յանուն Ս. Կարապետի։ Նախապէս փոքր աղօթատեղի մը եղած է, ապա ընդարձակուելով այժմու դիրքին վերածուած է։ Եկեղեցիին ձախակողմը կայ նաեւ Ս. Լուսաւորիչ անունով մատուռ մը։ Հոս է Զանըմոց հրաշագործ Աւետարանը, զոր շաբաթ օրերը բանալ կուտան ուխտաւոր կիներ։ Եկեղեցիին առջեւը կը գտնուի ընդարձակ հրապարակ մը, ուր ամէն կիրակի առաւօտեան վաճառ տեղի կ'ունենայ։

3. Ս. Յակոբ, որուն նորոգութիւնը աւարտած ըլլալով՝ օծումը պիտի կատարուէր ի մօտոյ։ Այցելեցանք այս եկեղեցիին մէջ քարոզեց Հայր Զիլինկիրեան՝ Թաղականութեան հրաւէրին վրայ։ Խուռն բազմութիւն մը գրաւած էր եկեղեցին, ուր ներկայ էր նաեւ Հայր Բաղիշեցեանն ալ։

Եկեղեցին, որ Փէնչիզեան Տ. Յուսիկ անունով քահանայ մը ունի, ժողովուրդին նուէրներովը եւ օժանդակութեամբը շինուած է։ Գովելի են արդարեւ Ս. Յակոբցիներուն բարոյական ու կրթական ջանքերը, որով յաջողած են սուղ ժամանակի մը մէջ կառուցանել իրենց վարժարանն ու եկեղեցին, նիւթական աննպաստ պայմաններու ենթակայ ըլլալով հանդերձ։

Այս եկեղեցի դժբաղդաբար զուրկ է եկեղեցական մատեաններէ։ Գովելի գործ մը կատարած պիտի ըլլան Ազգ. Պատրիարքարանը եւ Ս. Երուսաղէմ (ըստ՛նք նաեւ Էջմիածին), եթէ հայթայթեն մատենական պէտքերը այս նորաշէն եկեղեցիին։

Կը պատմուի թէ նախապէս Երուսաղէմի Ս. Յակոբեանց միաբանութեան նուիրակները շինած են այս եկեղեցին՝ յանուն Ս. Յակոբայ, որ ցարդ ունի յատուկ շէնք մը նուիրակարան անունով։

4. Ս. Աստուածածին, որուն աւագ խորանին ներքեւ գտնուած սիւնի մը չուրջը հիւանդները 'ը դառնան եօթն անգամ ու այս պատճառաւ կ'ըսուի նաեւ եօթն խորան Ս. Աստուածածին, որուն շրջապատին մէջ կը գտնուի հոյակապ գմբեթ մը ներքին շէնքը Գաբրիէլ եպիսկոպոսին, որ վանահայրն եղած է Կտուց անապատին եւ վախճանած 1856ին։

Վանի Ամերիկեան վարժարանները.— Ցուրտ 8ին այցելեցինք առջի. Ռէյնոլտսին, որ սիրալիր ընդունելութիւն մը ըրաւ մեզի եւ իբր կէս ժամ տեւող տեսակցութենէ մը յետոյ՝ անձամբ առաջնորդեց մեզ իր խնամակալութեանը յանձնուած ընդարձակ ու բազմածախ կրթական եւ արհեստական հաստատութիւնները, ուր մեր պտոյտը հաճութեամբ կատարած պահուն հասաւ Տոքթ. Ըշըր, համակրելի երիտասարդ մը, որ ստանձնած է ամերիկեան որբանոցներու բժշկական հոգը եւ կը վարէ անձնական հիւանդանոց մը. զոր ընդարձակելու, անկողիններու թիւը շատցնելու մարդասիրական զգացումներ կը տածէր։ Հիւանդանոցը այցելած ատեննիս հիւանդ մը—կարծեմ Կարինցի երիտասարդ մը—որ կեանքի լաւին հասած մը ենթակայ ըլլալով հանդերձ՝ կեանքը վարդագոյն տեսնել կ'ուզէր տակաւին, մեղմ, մարմրուն ձայնով մը «Հրեշտակ մըն է» ըսաւ, աչքովը ցոյց տալով յարգելի բժիշկը, երբ մենք իրեն (հիւանդին) մօտեցած՝ որպիսութիւնը կը հարցնէինք։

Առիթ ունեցանք ներկայ գտնուելու Բողոքականներու արական եւ իգական շրջանաւարտ կարգերու (9ը մանչ եւ նոյնչափ օրիորդ) եկեղեցական պատմութեան եւ աստուածագիտութեան դասերու քննութեանց։ Մանչերու կրօնական ճիւղին քննութիւնը գոհացուցիչ կրնար համարուիլ, բայց միեւնոյն վկայութիւնը չեմ կրնար տալ աղջիկներու համար։ Ըստ իս աւելորդ եւ անօգուտ դասեր են արեւելագրութիւն եւ նման գիտական ճիւղերը, որոնցմով ծանրաբեռնած էին աղջիկներու ուղեղները։ Ի՞նչ գործնական արդիւնք կրնայ է սպասել այդ դասերէն աղջկանց համար, որոնք վաղը մայրեր պիտի ըլլան եւ երբե՛ք առիթ չպիտի ունենան վերյուշելու գիտական բացատրութիւններով խճողուած կարգ մը անունները, զորս արդէն հազիւ հազ կրցած էին մտքերնին պահել դասաժամերուն, ո՛չ ալ իրենց մանկական մտքերուն թարմ յիշողութեանը շնորհիւ։ Ի՞նչ պէտք կայ ցուցամոլութեան։ Ըստ իս, դաստիարակ իգական սեռին գործնական կեանքի (կրթական տեսակէտով) անհրաժեշտ տարրերը կազմող ուսումներէն զատ, ինչպէս մայրենի լեզու, կրօնագիտութիւն, աշխարհագրական ծանօթութիւններ, Թուաբանութիւն եւ ձեռագործ, ամէն ուրիշ բոլոր ուսումները աւելորդ ժամավաճառութիւններ են եւ մատաղ մտքերը չարչրկելէ ուրիշ բանի չեն ծառայեր. Այս դիտողութիւնները Վանի ամերիկեան իգական վարժարանի վարիչ մարմնոյն ուշադրութեանը կը ներկայացնեմ։

Բողոքականները հոս երկու վարժարան ունին, որոնցմէ մէկուն մէջ 440 մանչ եւ աղջիկ կը պատսպարուին, իսկ գիշերօթիկ վարժարանին մէջ 200 աղջիկ, 160 մանչ ընդամէնը 360 ուսանող ուսանողուհի։ Պէտք է գիտնալ որ Ամերիկեան վարժարանները յաճախող հայ լուսաւորչական աշակերտներէն, անշուշտ աշակերտուհիներէն ալ, Թոշակ չի պահանջուիր. ձրի է ամէն բան։

Վարժարաններուն տեսուչն է Տոքթոր Ռէյնոլտս, և տեսչուհին Միս Մըքլայն, որոնք օրական 2-3 ժամ դաս կուտան. կան նաեւ 14 կրթական պաշտօնեայ, 8ը արական, 6ը իգական վարժարաններու համար։ Մեծ մասամբ տրուած է արհեստներու, որոնց մէջ բաւական զարգացած էին տղաքը, գործելով իրենց ձեռքով հիւսուած տաւեակներէն, կօշիկներէն ևլն.։ Տեսուչին առաջնորդութեամբը մի առ մի այցելով արհեստանոցները, մեր գոհունակութիւնը եւ շնորհակալութիւնը յայտնեցինք յարգելի բժիշկին, որ ամերիկեան գործնական մտքի մը հետ միացուցած է քաղաքավարութիւն։

Տեղեկութեան հրաւէրովը՝ Հայր Զիլինկիրեան թէ՛ մանչերու եւ թէ՛ աղջկանց երկար խրատականներ ուղղեց յետոյ կը մեկնինք գոհ սրտով։

Վանի վանքերը.—Վան հասնելուս առաջին փափկանքնին էր՝ Վարագայ վանքը տեսնելու անսահման փափաք մը ունէի, զոր հազիւ կարողացայ իրականացնել յունիս 8ին։ Ժամը 5 ուկէսին հասած էինք արդէն Եօթնագմբէթ Վարագայ առջեւը, ուր որբանոցին սաներուն եւ վանականաց առաջնորդութեամբը կը մտնենք նախ Ս. տաճարը եւ ապա կ'ելլենք վերնատուն, որ հին շինութիւններէն մնացած միակ շէնքն է։ Վարագայ վանահայրն է Վեհանձն Վ. Տ. Սարգսեան, ծերունի [illegible] (ծիծաղաշէր եւ զուարճախօս) եկեղեցական մը, որ կրասեր եղբայրն է Երեմիա Սրբազանին, որուն մարմարեայ շիրիմը կը գտնուի տաճարին արտաքին դրան արեւելակողմը, կենաւորա զանգակատան ներքեւ։

Վարագ ունի անհամար տաճարներէ կը բաղկանայ. Ս. Նշան՝ Թանգարանի վերածուած է, ուր ամփոփուած են գրքեր ու ձեռագիրներ, ուրիշ մը որ արդի Ս. Հայրապետին վանահայրութեան օրովը իբր ապարան ծառայած է, շտեմարանն է այժմ վանքին ու որբանոցին։ Միւսները քայքայուած ու աւերուն։

Վանքին վարժարանին Հոգաբարձութիւնը, որուն գործօն եւ խոհական անդամներէն մէկն է Գափամճեան Պետրոս էֆէնտին, 2 3 տարիէ ի վեր ձեռնարկած է ընդարձակ շինութիւններու, որոնց կատարելապէս աւարտած չեն տակաւին։ Տաճարին մէջ, ձախակողմը, կը գտնուի Պետրոս Գետադարձ կաթողիկոսի գերեզմանը։

Վարագ հասնելնուս օրը Պետրոս էֆ.ն իր անձնական ծախքովը հացկերոյթ մը պիտի տար աշակերտներուն. այս պատճառաւ կը փափաքէր զուարթ հանդիսաւորապէս օրհնել տալու Հայր Զիլինկիրեանի։

Իրիկուան, վանքէն դուրս, ջրաղացի մը ծառերու հովանիին ներքեւ, տղաքը կարգաւ բազմած էին նստարաններու վրայ։ Դաշտային այս համեստ հանդէսին կը նախագահէր Հայր Զիլինկիրեան, շուրջն ունենալով որբախնամ պաշտօնէութիւնը։ Տղաքը զուարթօրէն կ'երգէին քաջալերուած համակիր նայուածքներէ, զորս կ'ուղղէին իրենց՝ ուսուցիչները, այցելու հիւրերն ու քաղաքացիները։ Հանդէսը ընտանեկան հանգամանք մը առած էր՝ ներկայութեամբ Գափամճեան գերդաստանի գրեթէ բոլոր անդամներուն, որոնցմէ ոմանք փոխն ի փոխ անձամբ թէյ կը հրամցնէին տղոց։

Շաբաթ առտու Բաղէշի Առաջնորդ Հայրը՝ Հոգաբարձութեան խնդրանքով պատարագեց Վարագի մէջ եւ քարոզեց ի ներկայութեան բազմաթիւ ուխտաւորներու։ Պատարագին աւարտումէն յետոյ կատարուեցաւ մատաղօրհնութեան հանդէսը՝ տաճարէն դուրս շրջափակին մէջ։ Տղոց մեծագոյն մասը շարք կազմած էր շրջանակ մը, ուր Զիլինկիրեան եւ Վրթանէս վարդապետները շուրջառազգեստ՝ աւուր պատշաճի կրօնական ընթերցումներով կը նուիրագործէին զոհաբերութիւնը մատաղացուին, որ անձամբ վառած մոմեր կը տնկէր ողջակիզուելիք երինջին եղջիւրներուն վրայ. Գրքի մը՝ եւ Աւետարանի մը ընթերցումներէն յետոյ՝ Հայր Զիլինկիրեան կը կարդայ մաղթանք մը եւ պահպանիչով մը վերջ կը դնէ կրօնական այս հանդիսութեան որ իր պարզութեանը մէջ [illegible] խաղաղ երանգ մը ունէր, հմայիչ ու հոգեցունց։

Իրիկուան ժամը 12էն ետքը՝ տաճարին մէջ տեղի ունեցաւ Ներսէսի արարողութիւնը։ Տաճարը լուսաղարդուած էր։ Բոլո՛ր տղաքը, ինչպէս նաեւ ուխտաւորները, վառ մոմեր ունէին ձեռքերնին։ Գիշերային երգասացութիւնները տաճարին կամարներուն ներքեւ արձագանգելով, կը յուզէին սրտերն ուխտաւորներուն, որոնք պահ մը մոռցած աշխար-

---

—)(10)(—

ԺԻՒԼ ՄԱՐԻ

ԱՐԳԻԼՈՒԱԾ ՊՏՈՒՂԸ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

ԺԻԷՐՕՄԻ ԳԱՋԱՐԻՆ ԱՂՈՒՈՐ ԱՂՋԻԿԸ

Ա.

ԲԱՐԻԶԵԱՆ ԿՆԱՆՔԻՆ ՎՏԱՆԳՆԵՐԸ

Փոքրիկ աղջնակը երթա՞ր թէ ոչ։ Սկզբան, երբ դեռ նոր սկսած էին իրենց յարաբերութիւնները, որոշուած էր որ Ժան Պլէրժօն մինչեւ կէս գիշեր սպասէր իր սիրուհիին, որուն գալը պարագաներէն կախում պիտի ունենար, առանց կանխագոյն պայմանադրութեան։ Վերջապէս, Ռոզ-Մանոն որոշեց սիրահարին տաղաւարը երթալ, անոր երեւան չելլելուն շարժառիթը հասկնալու համար։

Սէն-Լէժօթէրի ու Մոն Սընի փողոցներուն միջեւ մարդու չհանդիպեցաւ։ Միայն որ, այդ փողոցները այնքան քիչ լուսաւորուած են որ ճանչցուելու վախը չկայ բնաւ։

Տաղաւարին դրան զարկաւ։

Վեց ամիսէ ի վեր՝ առաջին անգամ ըլլալով, Ռոզ-Մանոն սպասեց։ Անգամ մըն ալ զարկաւ դրան, բայց նորէն չբացուեցաւ։

Ու խելայեղած՝ սկսաւ ետ դառնալ։ Ճամբան, մէկու մը չհանդիպեցաւ։ Ինք զինքը առանձին կը զգար կեանքով ու գործունէութեամբ վխտացող այդ Բարիզին մէջ։

Ռոզ-Մանոն անվստահ տուն հասաւ, ու երբ անկողին կը մտնէր, սկսաւ դողդողալ։ Այդ գիշերն ալ նախորդներուն պէս անքուն անցուց։ Որոշեց, առտուն, առաւօտ երթալէն առաջ, պատրուակ մը գտնելով դուրս ելլել։ Յաճախ, կը պատահէր որ ժամը եօթին տունները հագցնելու, մսավաճառին խանութը կը հանդիպէր։

Նոր լուսնալու վրայ էր, երբ Ռոզ-Մանոն անկողնէն դուրս ցատկեց։ Մեծ քաղաքին շարժումը կը սկսէր արդէն։

Ռոզ մօրը մէկ յանձնարարութիւնը կատարելու համար անհամբերութեամբ դուրս ելաւ եւ իր քայլերը փութացուց դէպի Մոն-Սընի փողոցի տաղաւարը։ Խեղճ աղջիկը ականջը սեղմած ու անհանգիստ վիճակի մը մէջ կը գտնուէր։

Երբ հասաւ տաղաւարին առջեւ, դրան զանգակը հնչեցուց, որ անցեալ գիշերուան պէս դարձեալ չբացուեցաւ։ Պատին անդին կողմը, ցուրտ հովը կը սուլէր ծառաստաններու չոր ճիւղերուն մէջէն։ Կեանքի միակ նշանը աս էր տաղաւարին ու պարտէզին մէջ։

Ռոզ-Մանոն ուժգնօրէն քաշեց դրան զանգակը։ Տաղաւարին կից գտնուող տան դռնապանը դուրս ելլելով, ըսաւ.

—Օրիո՛րդ, կարդալ չէ՞ք գիտեր դուք։

Ու իր աւելին կոթովը ցոյց տուաւ դրան վերեւ գրուած սա վերտառութիւնը.

ՎԱՐՁՈՒ ՏԱՂԱՒԱՐ

Ռոզ-Մանոն դռնապանին ըսածը չհասկնալով, յարեց.

—Պ. Ժան Պլէրժօնը կ'ուզեմ տեսնել։

—Պ. Պլէրժօն մեկնեցաւ, առանց իր նոր հասցէն տալու։

—Ի՞րաւ կ'ըսէք։

—Երէկ, Պ. Ժան Պլէրժօն կառապան մը կանչել տուաւ ու անոր ծախեց բոլոր կարասիները։ Տաղաւարը հիմա պարապ է բոլորովին։ Պ. Ժան վարձքը վճարած ըլլալով՝ իրաւունք չունէի ո եւ է դիտողութիւն ընելու։ Իրեն ուղղած մէկ հարցումիս պատասխանելով ըսաւ.«Հա՛։ Լէօն, եթէ մէկը գայ զիս հարցնէ, ըսէք անոր թէ պտոյտ մը պիտի ընեմ Միջերկրականի հարաւային կողմը. եւ եթէ ե՞րբ վերադառնալս հարցնէ, պատասխանեցէք թէ յայտնի չէ։»

Այս խօսքերուն վրայ՝ դռնապանը սկսաւ խնդալ ու սիկառը վառելով պատրաստուեցաւ հեռանալ։

—Ուրի՞շ խօսք չըրա՞ւ, յարեց Ռոզ-Մանոն նուաղկոտ ձայնով մը։

—Ո՛չ։

—Ա՛հ, վա՜յ, վա՜յ, մրմնջեց խեղճ աղջիկը։

Ու գետին ինկաւ նուաղած, կարծես շանթահար եղած։ Ամէն կողմէ օգնութեան փութացին։ Փողոցէն անցնող գործաւորներ վերցուցին զայն ու դռնապանին խուցը փոխադրեցին։ Յանկարծ երիտասարդ մը խոյացաւ ամբոխին մէջէն ու ներս նետուեցաւ։

Կասբարն էր, որ Լամարք փողոցէն, ուր կը բնակէր, ճամբայ ելած էր պաշտօնատեղին երթալու։ Հեռուէն ճանչցած էր թէ Ռոզ-Մանոն էր տաղաւարին դրան առջեւ գտնուողը։

Տաղաւարին կից տան մէջ բնակող բժիշկի մը իմաց տրուեցաւ։ Բժիշկը երբ հիւանդին քով փութաց, Ռոզ չէր սթափած դեռ։ Բժիշկին հրամանով ամէն ոք դուրս ելաւ սենեակէն։ Կասբար սանդուխին վրայ դռնապանին հանդիպելով՝ հարցաքննեց զայն։ Հայր Լէօն իր գիտցածը պատմեց ու սա եզրակացութեան յանգեցաւ.

—Ապահովաբար սիրային խնդիր կայ աստր տակը։

Կասբար երբ լսեց Ռոզ-Մանոնի սիրահարին անունը, դէմքը բոլորովին այլայլուեցաւ ու սիրտը անհուն անձկութեան մը մատնուեցաւ։ Ժան Պլէրժօն անունը դաշոյնի մը պէս խոցոտած էր էութիւնը։

Կէս ժամ յետոյ՝ բժիշկը դուրս ելաւ նորատի աղջկան քովէն։

—Սթափեցաւ... բան մը չէ. իր վիճակին մէջ բնական բան մըն են այս կարգի նուաղումները...

—Ի՞նչ, ըսաւ Կասբար խելայեղ, չհասկնալով բժիշկին ըսածին։

Այս վերջինը անտարբեր ձեւով ու կէս ժպիտով մը եւ առանց չարամտութեան, յարեց.

—Այո՛, այս մանկամարդ կինը յղի է։

Կասբար բուռն փափաք մը ունեցաւ պոռալու անոր երեսին ի վեր.

—Կը ստե՛ս։ Այս աղջիկը անբիծ է... Ի՛նչ մեծ դժբախտութիւն, եթէ իրաւ է։ Բայց անկարելի՛ բան է, անկարելի՛ բան է, քանի որ կը սիրեմ զայն։

(Շարունակելի)

հային զուարճութիւնները ,անկայած էին Հայ․ Եկեղեցիին յատուկ կցօնական հոգեւոր պաշտամունքովը։

Վարագայ վարժարանը․ — Վարագայ վանքին ծոցը հաստատուած վարժարանը ունի 105 աշակերտ, երեք ուսուցիչ։ Վարժարանը աղքին պէտք ընծայէր 4 չոլոնաւոր ,որոնք տարին մը ի վեր սասանեան են դասաւանդութեանց սորին կոզգերու։ Ներկայ գանուէրանք չոլոնաւորս կարգին հայերէնի և Թուրքերէնի և Բ․ կարգի կրօնագիտութեան դասերուն։ Թուրքերէնը գոհացուցիչ չէր, ինչ որ պետի զկկանք մըն է ինը տարին ի վեր չարունակարար աշակերտութիւն ընող չոլոնաւորս կարգին, զոր կազմող տղաք երիտասարդական հասակին մէջ կը գըտնուին։

Վարժարանը ունի արհեստական ճիւղ մըն ալ, տեղական շալախ վերարկել, ուր միայն պառասզորկելներուն բաւելուն չափ յարմար նիւթեր կը շինուին երեք քէլքեաճով։ Փափաքելի էր որ աւելի մըշակ տրուէր արհեստական ճիւղին, մանաւանդ որ Վարագայ վարժարանին նիւթական միջոցներն ալ կը ներեն, շնորհիւ բարերարներու օգնութեանց։

ԳԵՈՐԳ Ս․ ՄԱՐԶՊԵՏՈՒՆԻ

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ

Այգեկութ․ — Գինեգործութիւն․ — Պտղատու ծառերի եւ բանջարանոցի հիւանդութիւններ․ — Նրանց դարմանները․ — Դպրոցական տարեշրջան եւ հայ ուսանողութիւն։

(Շար. Բ2-ի Թիւէն եւ վերջ)

Տոմաթէս, սեխ, ելակ, հաղարջ, կարմիր բողկ և գետնախնձոր, ասոնք ընդհանրապէս կը վտանուին մակաբուծային հիւանդութիւններէ և որոնք կը յառաջանան ընդհանրապէս խոնաւութենէ, և գիտական լեզուով կը կոչուին peronos pora potager, այսինքն բանջարոցի խոնաւային հիւանդութիւն։ Բայց սրանցից գետնախնձորն ունի Թիւլեքեյիլ ըսուած հիւանդութիւն․ սա կը յայտնուի գետնախնձորի վրայ հողի տակ մեծամեծ ուռեցքներով, որոնք սեւ միջոցային որդեր ունին և կը փտեցնեն գետնախնձորին։ Այս հիւանդութեան նշաններ կը յայտնուին, տերեւներն դեղնելով և ցօղունի չորնալով։ Սրա առաջ կարելի է առնել մի քանի անգամ խնամքով կաառելով բուէլ պօսալեցի դարմանովը։

Այստեղ վրիպեցնելով մեր գիտական հետազօտութիւնները, ակնից մի քանի խօսք առնել դպրոցական տարեշրջանի և հայ ուսանողների մասին։

Այստեղ Հայ ուսանողութեան գաղութը շատ փոքրիկ է։ Անցեալ տարի ընդ ամէն 10–13 հատ էինք, որոնցից մին Պրն. Կ. Թագթաքեան յաջողութեամբ աւարտեց բժշկական ուսումնասիրութիւն և այժմ կը պաշտօնավարէ Պոլսոյ կողմեր։ Մի քանիներն ալ, որը աւարտած, որը անաւարտ գացին։ Այս տարի ալ Պրն. Պրն. Ե. Արշարունի և Հ. Միսաքեան Մօնբէլիէ կը ձգեն Բորդոյ գնալու, իրենց բժշկական վերջին երկու տարին այնտեղ անցկացնելու համար։ Այստեղ կը մնանք հազիւ 7–8 հատ, որի 5–6ը բժշկական են․ ահա նրանց անունները․ Պրն. Պրն. Մ․ Մալաքեան, Տ․ Զարդարեան, Հ. Լէվոնդեան, Գ․ Զէյթեան և Փնտքեան ու երկուքը երկրագործական Պ․ Գրիգորեան և ես։

Խիստ ցաւալի երեւոյթ է որ այսքան մի հռչակաւոր ուսումնարանում, այսչափ նուազ թիւ կը կազմէ Հայ ուսանողութիւն։ Ինչ է այս տխրաւոր երեւոյթի պատճառ․ խսկի չգիտեմ։ Առաջ բաւականին ստուար թիւ մը կազ եղեր Հայ ուսանողների, որի մեծամասնութիւն, Ռուսահայերն են եղեր, այժմ նրանցից միայն մի հատ կայ, Պրն. Սերկէյ, որ հայերէն չգիտնալուն համար դուն ուրեք կը տեսնուի եղեր Հայերի հետ։ Մի հատ ալ հայ ուսանողուհի (բժշկական) կայ, որ նոյնպէս հայերէն չգիտեր։

Վերեւ ըսի որ այստեղի բոլոր ուսումնարաններ բացուել են կամ բացուելու վրայ են։ Նոյեմբեր 15ին ալ բժշկական համալսարան կը բացուի։ Մօնբէլիէի համալսարան Բորդոյից յետոյ ամենէն հին և հռչակաւորն է Ֆրանսայում։ Ես չեմ կարող լիովին ստեղծ տալ այս բարձր հաստատութեան, միայն սոսկ գիտեմ որ, այս համալսարանն իր բժշկական մեծ կաճառով և հոյակապ հիւանդանոցով, ո՛չ միայն Ֆրանսիայում, այլ և Եւրոպայում մեծ անուն և համբաւ կը վայելէ, այս տեղի բժշկականութիւն։ Հետեւաբար, առաջագայ Հայ բժշկական ուսանողներ բնաւ չեն խորշիր այստեղ դիմելով։ Ամէն մի երկրագործական դըպրոց, նայելով իր տեղական պայմաններուն, դիրքին ու հանգամանքին, աւելի ուժ կուտայ այսինչ կամ այնինչ ճիւղին, ինչպէս Մօնբէլիէի երկրագործական վարժարան մշակած և իր գոգիթ նախէտին հռչակուած է ի մէջ այլոց, այգեգործութիւն, գինեգործութիւն իր բոլոր ճիւղերով․ շերամապահութիւն, մեղուաբուծութիւն, անասնաբուժութիւն և անասնապահութիւն ևլն․։ Վերոյիշեալ առարկաներ սորվիլ ուզող առաջագայ Հայ ուսանող կարող է համարձակ այստեղ դիմել ,ուր ամէն կերպ դիւրութիւն կայ սորվելու։ Միայն թէ այստեղի կեանք և դպրոցական ծախսեր մի քիչ թանկ են բաղդատմամբ ուրիշ տեղերին։ Այնու ամենայնիւ, մի համեստ ուսանող կարող է ամսը 125 150 ֆրանքով հանգիստ ապրիլ այստեղ, դպրոցական ծախսեր վճարելով մէկտեղ։ Իսկ ո՛վ որ կ'ուզէ յատուկ կաթնատնտեսութիւն կամ պանրագործութիւն սորվիլ ,ամէնէն լաւագոյն միջոցն է Ֆըրիպուրկ (Զուիցերիա) երթալ, ուր թէ պարուսա շատ աժան է և թէ դպրոց մէկ տարուան ընթացքում կը սորվեցնէ այդ արհեստ։ Իսկ հողային մշակութիւն և գոբենդագիտութիւն սորվիլ ուզող պէտք է գնայ Նանսի։ Պարտիզպանութիւն կամ անտառապահութիւն յատուկ սորվիլ ուզող, պէտք է գնայ Ժընէվ կամ Վէրսայլ։ Միայն շատ լաւ կը լինի որ առաջագայ ուսանող մը առաջուց ընտրած լինի իր մասնաճիւղ, որ Եւրոպա գալով չտատանի այսինչ, այնինչ կոյր խարխափելով հետեւելով։ Միանգամայն խիստ ցանկալի է որ հայ ուսանող կարելի եղածին չափ լինի չափաւոր և շատ աւելի փորձառու, որպէսզի շուտով չգլտորի փըտանական աղմուկային լափիւրինդոսում։

Մոնբէլիէ Մ․ ԽԱՐԱԽԱՆԵԱՆ

Քաղաքական Լուրեր

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Նոր զրահաւորի մը ծովը իջուցուիլը․— Ծովային նախարարին բանախօսութիւնը․— Վարձատրութիւններ։

Պրեստ, 26 Հոկտ.—Ծովային նախարար Պ․ Լանըսան, այս առտու, հոս հասաւ ծովային աստղակոյտին դէպ նախագահ Մարքէ ծովակալին հետ։ Կայարանին մէջ ընդունուեցաւ Պրեֆէին նաւահանգստի վերատեսուչին և ուրիշ պաշտօնատարներու կողմէ․ յետոյ առաջնորդուեցաւ նաւահանգիստ պաշտօնարանը, ուրկէ հետեւեալ նաւարածնին գլխաւոր մարտանաւը գնաց։ Այդ միջոցին ֆրանսական ու ռուսական երկու մարտանաւեր թնդանօթ կ'արձակէին։ Քիչ վերջը նախարարը մեկնեցաւ և գնաց Լէոն-Կամպէթթա զրահապատ-յածանաւերին մօտ, որուն շինութիւնը աւարտած ըլլալով ծովը պիտի իջնէր։ Մարտանաւը զարդարուած էր ծաղկեպսակներով, դրօշներով ու զինանշաններով։ Բազմաւանդակները և մարտանաւին շինուած տեղն ալ գոյնզգոյն օծոններով և ֆրանսական ու ռուսական դրօշներով զարդարուած էին։ Պ․ Լանըսան իրեն յատկացուած տեղը եկլելով, սա բանախօսութիւնը արտասանեց․

«Լէոն Կամպէթթա անունը տալով այս չքեղ զրահապատ-յածանաւին որ ծովը պիտի իջնէ, դարձեալ կը պատուենք այն անյաղթելի Ֆրանսացին, որ նոյնիսկ մեր պատմութեան ամէնէն վհատելի ժամերուն մէջ, բնաւ չյուսահատեցաւ Ֆրանսայի ճակատագրէն․ նաեւ կ'ուզենք պատուել այն կորովամիտ պետական անձնաւորութիւնը ,որ կրցաւ հասկնալ և հաստատել նաւատորմին դերը մեր երկրին քաղաքական ու տնտեսական ապագային մէջ։ Լէոն Կամպէթթա մասը կը կազմէ հարիւրէ աւելի այն նոր մարտանաւերուն, որոնց իւրաքանչիւրը օժտուած է զինուորական ամենակատարեալ յատկութիւններով, որչափ որ կարելի եղած է իրականացնել ծովային գիտութեանց ներկայ կացութեանը մէջ։ Նոր շինութեանց ծրագիրը՝ որուն մէկ մասը կը կազմէ Լէոն Կամպէթթա, արդիւնք է ընդհանուր ազատակցութեան ու նաւային բարձրագոյն Խորհուրդին ուսումնասիրութեանց և Ծերակոյտի ու Երեսփ․ Ժողովին երկար վիճաբանութեանց։ Այդ ծրագիրը, որ կարելի է նորօրինակ է մեր երկրին համար, մասնաւոր հանգամանք մը ունի, այն է թէ ոչ միայն արդիւնք է նախարարութեանց կամքերուն, որոնք զոյնս կողմնակներուն հետ կը փոխուին, այլ ամբողջ ծովային պաշտօնէութեան գործն է։ Անոր շինութեանը գործակցեցան թէ՛ այն սպաները՝ որոնք պատերազմի ատեն մարտանաւերուն գործածման պատասխանատուութիւնը պիտի ունենան, և թէ այն ճարտարագէտները ,որոնց տնկ է շինուած իւրաքանչիւր մարտանաւին մէջ զինուորական ու նաւային գիտական անընդհատ գիւտերու կիրառման փափուկ գործը։ Ուստի կրնանք յուսալ թէ Խորհրդարանին որոշած պայմանաժամին մէջ այդ ծրագիրը իրականանալէ վերջը, եթէ արտաքին որ և է արգելք չելլայ, Ֆրանսա իր զրահաւորներուն․ յածանաւերուն, թորփիլանաւերուն և ընդծովեայ շոգենաւերուն միջոցաւ պիտի կրնայ ծովերու վրայ ունենալ այն ապահովութիւնը՝ զոր արդէն ցամաքի վրայ ունի իր բանակին հաստատուն և զօրաւոր վաշտերուն շնորհիւ։ Դէպ ի այդ նըպատակն է ուր ծովային նախարարը և պայն չըլադատող Խորհրդարանները կ'ուղղեն իրենց ջանքերը, համոզուած ըլլալով որ այդ կերպով կ'աշխատին Ֆրանսայի համար, վասնզի զօրաւոր ժողովուրդներն են որ ամէնէն աւելի կը պահպանեն խաղաղութիւնը։»

Պ․ Լանըսանի այս բանախօսութիւնը ջերմապէս ծափահարուեցաւ։ Նախարարը յետոյ Պատւոյ Լէգէոնի պատուանշաններ և շքադրամներ բաշխեց նաւային սպաներուն։ Պընտուտ արքայի կողմէ եղած աղօթք մը ետքը Լէոն Կամպէթթան ծովը իջուցին։ Այդ միջոցին նաւազօրութիւնը «Մարսէյեզը» կը նուագէին և ժողովուրդը «Կեցցէ Ֆրանսա» կը գոչէր։ Գիշերը նաւահանգստի վերատեսչութեան պաշտօնատան մէջ ճաշկերոյթ մը տրուեցաւ ի պատիւ Պ․ Լանըսանի։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Էտուարտ թագաւորը․— Խորհրդարանը․— Սըր Ռըտվէրս Պըլլըր։

Լոնտոն, 28 Հոկտ.—Լոնտոնի լրագիր մը կարեւոր լուր մը կը հրատարակէ թէ Էտուարտ Է․ կը տառապի այն միեւնոյն վտանգաւոր հիւանդութենէն, ուրկէ իր քոյրը՝ Ֆրէտէրիք մայր կայսրուհին քանի մը ամիս առաջ մեռաւ։ Նոյն թերթը կ'ըսէ թէ այդ հիւանդութիւնն է կոկորդի քաղցկեղ։ Սակայն աղբիւրէ առնուած տեղեկութեանց նայելով՝ այդ լուրը բացարձակապէս անհիմն է։ Էտուարտ Է․ կատարելապէս քաջառողջ է։ Անգլիացիները հազ բուեցս ունենալ, բայց այս միջոցիս Անգլիոյ մէջ կա՞յ մէկը որ այդ անհանգստութեան չենթարկուի։

Տէյլի Նիւզ սակայն աղբիւրէ կ'իմանայ թէ —թէեւ ինք ալ կը կասկածի— Նախարարներուն մէջ խնդիր եղած է յառաջիկայ տարիէն լուծել Խորհրդարանը, բայց անհկա հազիւ տարիէ մը ի վեր կազմուած է։ Տէյլի Նիւզ իբրեւ հաստատութիւն այդ զրոյցին, գիտել կուտայ թէ պահպանողական չոլոնակներուն մէջ անսովոր ոգեւորութիւն մը կը տիրէ։ Կ'երեւայ թէ անոնց ընտրական գործակալները պատուէր ստացած են պատրաստ գտնուիլ որ և է պատահականութեան առջեւ․ այս օրերս խորհրդակցութիւն մը ունեցան Պ․ Չէմպըրլէն, սակայն, առլէ գիշերը, Էտինպուրկի մէջ հերքեց այդ զրոյցը։

—Ցայտնի չէ թէ ի՛նչ եղած է Սըր Ռըտվէրս Պըլլըր։ Իր անխոհեմ բարեկամներուն յառաջին աւելի խոհեմ, լաւ կը միայ, թէեւ քիչ մը ուշ, և խոյս կու տայ անպաշտօնական անձերէ։ Ժողովուրդին մեծ մասը Լորտ Ռոպէրթսը պատասխանատու կը բռնէ Սըր Ռըտվէրս Պըլլըրի դէմ ձեռք առնուած այդ խիստ միջոցին համար։ Երէկ, երգեցիկ սրճարան մը մէջ հանդիսատեսները, ամէն դասակարգէ, անոր կենդանագիրին առջեւ սուլեցին և «Ամօթ» գոչեցին։ Տեղ մըն ալ Լորտ Ռոպէրթսի կենդանագիրը պատռեցին և կտորները գետինը նետելով վրան կոխկըռտեցին։ Զինուորական սրահներուն մէջ ըսողներ կան թէ Սըր Ռըտվէրս Պըլլըր խօսած ճառէն աւելի ուրիշ պատճառներու համար պաշտօնանկ եղած է։

—Սակայն աղբիւրէ մը առնուած լուրի մը նայելով Սըր Ռըտվէրս Պըլլըր քիչ ատեն նախ պիտի հրատարակէ՝ հարաւային Ափրիկէի պատերազմին սկիզբները Նաթալի մէջ կատարուած զինուորական գործողութեանց կատարեալ ու ճիշդ պատմութիւնը։ Զօրավարը այնպէս կը կարծէ թէ այդ հրատարակութիւնը յատուկ կերպով ցոյց պիտի տայ անգլիական բանակին ողբալի կազմակերպութիւնը նոյն թուականին, ինչպէս նաեւ Լորտ Լէնստաունի անկարողութիւնը՝ իբրեւ պատերազմական նախարար։ Եթէ Սըր Ռըտվէրս Պըլլըր գործադրէ իր այդ որոշումը, մեծ շուարում պիտի պատճառէ իրեն հակառակորդ միաբանած բարեկամներուն։

ԱՖՂԱՆԻՍՏԱՆ

Ընդհանուր կացութիւնը․—Անգլիա․—Ռուսիոյ պաշտօնական մէկ զեկոյցը։

Կալկաթա, 27 Հոկտ.—Աֆղանիստանի մէջ միշտ կատարեալ անդորրութիւն կը տիրէ, թէեւ հակառակը պնդող զրոյցներ անպակաս են։ Հապիպուլլահ խան մերժեց Անգլիոյ կողմէ որ և է դրամական օժանդակութիւն, բայց առաջարկեց որ երկու հարիւր կաւր թնդանօթ ղրկուի իրեն,

Բեդերսպուրկ․—Ռուսիոյ Էնվալիտ՝ Ռուսիոյ զինուորական պաշտօնաթերթը սա զեկոյցը հրատարակեց․— «Աֆղանիստանի խանի մահէն քիչ վերջը, օտար լրագիրներուն մէջ տեղեկութիւններ հրատարակուեցան թէ Ռուսիոյ պատերազմական նախարարը հարկ եղած պատրաստութիւնները կը տեսնէ, այն պարագային համար երբ կեդրոնական Ռուսիոյ ասիական ստացուածքներուն սահմանակից Աֆղան նահանգներուն մէջ շփոթութիւններ ծագին։ Այդ լուրերը բոլորովին անհիմն են։»

ԹՐԱՆՍՎԱԱԼԻ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

Անգլիական նոր զինուորագրութիւն․—Հականգլիական շարժում․—Պոթա զօրավարը․—Պոէրները․— Բարեգոյսի մէջ․— Ձիերու զնում։

Լոնտոն, 28 Հոկտ.—Անգլիոյ պատերազմական նախարարութիւնը լրագիրներու միջոցաւ պաշտօնապէս կը ծանուցանէ թէ հարաւային Ափրիկէի մէջ ծառայող զինուորներ ուզած են նորէն կամաւոր գրուիլ ։ ուստի այդ գործողութիւնը Հոկտ. 29էն պիտի սկսի։ Կամաւորները մէկ տարուան կամ ամբողջ պատերազմին տեւողութեան համար պիտի գրուին, եթէ մինչեւ մէկ տարիէն պատերազմը չաւարտի։ Եթէ պատերազմը մէկ տարիէն առաջ աւարտի, նոր գրուած կամաւորները անմիջապէս պիտի արձակուին։ Թոշակները սապէս պիտի վճարուին․— Շոգենաւ նստելու թուականէն սկսեալ, առաջին կիսնապետ մը օրական 11 ֆր․ 25 պիտի ստանայ, կիսնապետ մը 8 ֆր․ 75, տասնապետ մը՝ 7.50 և պարզ զինուոր մը 6,25։ Ասոնց իւրաքանչիւրը շոգենաւ նստած պահուն երեսուն օրականը կանխիկ պիտի ստանայ։

Ռուան․—Այս տեղի Նաւահանգիստին գործաւորները այս իրիկուն գումարուեցան՝ խորհրդակցելու համար՝ անգլիական շոգենաւերէն ապրանք չհանելու խնդրին վրայ։ Ամենքն ալ միաձայնութեամբ համաձայնութիւն յայտնեցին։ Նաեւ պաշտօնական հեռագրական համաժողով մը գումարել՝ Նաւահանգիստի բոլոր գործաւորներու ներկայացուցիչներէն, որպէս զի միութիւնը բարձրամէջ ըլլայ և իրականանայ։ Կ'ուզեն որ Անգլիոյ մեծ վաճառականները ու նաւատէրներն ալ իրենց համակրութիւն գտնուին, որպէս զի Անգլիա պարտաւորուի դադրեցնել պատերազմը։ Գործաւորները յետոյ սա որոշումը քուէարկեցին․—«Թո՛ղ Եւրոպայի բոլոր գործաւորները միանան․ թո՛ղ միեւնոյն կարգախօսը ընդունուի և անգլիական և ոչ մէկ նաւէ ապրանք պարպուի կամ բեռցուի»։ Ամսթէրտամի գործաւորներուն կողմէ պատուիրակներ Ռուան պիտի երթան։

Նիւ Քեսլ․—Պոթա զօրավարին նահանջը նպաստաւորուեցաւ թանձր մշուշէն, որով կրցաւ իր զինուորները զանազան մասերու բաժնել և ցրուել խորտուբորտ երկրի մը մէջ, ուր զինուորները և ձիերը կրցան դիւրութեամբ պահուիլ և ճողոպրիլ Անգլիացիներուն հալածանքէն։ Պոթա, քանի մը զինուորներու հետ Ամսթէրտամ գնաց, ուր կը գտնուի դէպ-նախագահ Պ․ Շալք-Պուրկէր և Թրանսվալի կառավարութիւնը։

Պրիւսէլ.—Թրանսվալի ներկայացուցիչին կողմէ նոյն իսկ պատերազմի դաշտէն առնուած լուրերու նայելով, պոէր զօրախումբերը Բարեգոյսի գաղթավայրին սահմանները կը գտնուին․—Քէթթոունի հիւսիսային կողմը Բիքէթպէրկի մօտ՝ Թէրոն, Մոգիթ, Լու և Սմիթ հրամանատարներուն զօրախումբերը, Լէտարմիթի և Ուպինգրնի շրջակայքը՝ Պաուէրսինը ,որ Շիբէրսի յաջորդած է, Կրափ Ռէնէթի մօտ՝ Սմուցինը և Հէրցէլի մօտ՝ Ֆուշէնի և Մալասուրկինը։

Պոֆոր-Ուէսթ.—Շիրէյս պոէր հրամանատարը հոս բանտարկուած է, ապաքինած իր հիւանդութենէն որ ըսուածին չափ ծանր չէր։

Լաս Բալմաս.—Անգլիական փոխադրանաւ մը հոս հասաւ 4 հարիւր հիւանդներով և վիրաւորներով։

Լոնտոն.— Տասներինգ տարիէ ի վեր Բարեգոյսի գաղթավայրը մեծ յառաջդիմութիւն ըրած է պտուղներու մշակութեան համար։ Անոր կացութիւնը, որով հարաւային կիսագունդին ամէնէն բարեխառն երկիրն է, և Եւրոպայի ամէնէն մօտը, կարելի կ'ընծայէ գարունէն մինչեւ աշնան պտուղներ ղրկել Եւրոպա, ամառուանները ձմեռուան մէջ և աշնան պտուղներն ալ գարնան։ Այս միջոցիս Բարեգոյսի մէջ կան 1,300,000 դեղձենիներ և 800,000 թզենիներ։ Նաեւ կան ծիրանի, խնձորի, տանձի, սալորի և նարինջի ծառեր՝ 2 300,000ի չափ։ 1900 1901ի տարեշրջանին, հակառակ պատերազմական վիճակին, Բարեգոյս հարիւր հազար ֆր․ պտուղ արտածեց։ Նաթալի մէջ, ուր կլիման աւելի տաք է, թէյի մշակութեան ձեռնարկուած է։

ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ԱՄԵՐԻԿԱ

Քոլոմպիա եւ Վենեզուելա․ — Ընդհարում Քաստրօ զօրավարին զինուորներուն հետ․— Քոլոմպիացիները։

Նիւ-Եորք 27 Հոկտ.—Բորթ օֆ Սբէյնի մէջ Հէրըլտ թղթակիցը հետեւեալը կը գրէ․—«Այսօր հոս կը ծանուցուի թէ Վենեզուելայի ըմբոստները բաւական ճակատամարտ մը կատարեր են Քասթրօ զօրավարին զինուորներուն դէմ՝ Նուէվա Պարսելոնայի մօտ։ Այդ մասին տակաւին մանրամասնութիւն չկայ։ Մոնթիլլա զօրավարը վեց հարիւր վենեզուելացի ըմբոստներ հաւաքեր է Պորքուէսիմէնթոյի մօտ։ Ամէնքն ալ լաւ զինուած են։ Քասթիլլօ զօրավարը Քարոյի մէջ ըմբոստներու ուրիշ խումբ մը կազմեց։ Ամէնքն ալ կը փութան ընդհարում մը ունենալ Քասթրօ զօրավարին զինուորներուն հետ։»

—Վենեզուելայի հիւպատոսը սա հեռագիրը ստացաւ Քասթրօ զօրավարէն․— «Ըմբոստներուն բոլոր զէնքերը գրաւեցի Կուարարիչ գետին մօտ։ Ռիվաս զօրավարին և Բանուա զօրավարին զինուորները անձնատուր եղան։»

—Բանակին մէջ վհատութիւնը կը տարածուի, զանազան նեղութիւններու և թոշակներու տեւական վճարման հետեւանքով։

—Բանամայէն կը հեռագրեն Հէրըլտի թէ ըմբոստները Հոկտ․ 16ին գրաւեր են Թումաքօն․ Նաեւ ութ հարիւր զինուորներ անձնատուր եղեր են՝ իրենց թնդանօթներով և մեծաքանակ ռազմամթերքներով ու զէնքերով։

ՀՈՒՆԳԱՐԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԸ

Նստաշրջանին բացումը․— Գահաճառ․— Տնտեսական խնդիրները․— Ներկայացուելիք առաջարկները․— Բարենորոգումները․— Արտաքին քաղաքականութիւնը։

Ֆրանց Եոսէֆ կայսրը հետեւեալ գահաճառով բացաւ Հունգարական Խորհրդարանին նստաշրջանը․—

«Վստահելից յոյսով մըն է որ ձեզ կ'ողջունենք Խորհրդարանին բացման առթիւ, ուր կոչուած էք լուծելու ամենակարեւոր խնդիրներ։ Քաղաքականութեան ամէն ճիւղերուն մէջ գրեթէ, հարկ պիտի ըլլայ վարչական լուրջ միջոցներ ձեռք առնել, որպէս զի մեր սիրելի Հունգարիան հասնի նիւթական ու բարոյական այն զարգացման, որուն կը բաղձանք մեր հայրական սրտին բոլոր նախանձայուզութեամբ։ Լուծուելու կարօտ խնդիրներուն մէջ ամենակարեւոր խնդիր մը կը ներկայանայ մեզի, այն է տնտեսական կացութեան հարցը։ Նախորդ Խորհրդարանը առժամեայ հիմերու վրայ դրաւ այն առեւտրական յարաբերութիւնները՝ որոնք գոյութիւն ունին Հունգարիոյ և իմ միւս թագաւորութեանցս ու երկիրներուս միջեւ։ Այդ առեւտրական յարաբերութիւնները, ընկերական կեանքին էական պայմանն ունենալով իրենց մեծ արդիւնքութեան պատճառաւ, պէտք է վերջնական և չորրորդ ջանակալ կերպով հարդարուին, 1867ին հրատարակուած օրէնքին 12րդ յօդուածին ոգւոյն համաձայն և իրաւացի ու անաչառ իրաւախոհութեան մը հիման՝ վրայ՝ ազգի շահերուն համեմատ։ Նաեւ պէտք է նկատի առնել առեւտրական միջազգային դաշնագիրներու ծաւալումը, որոնք անմիջական կարեւորութիւն մը ունին արտաքին յարաբերութեանց ամբողջութեան համար։ Ամէն բանէ առաջ, 1899ի օրէնքին 30րդ յօդուածին ոգւով պէտք է նորէն հաստատել մաքսային այն ընդհանուր սակագրութը, որ համապատասխան և ներդաշնակօրէն պիտի պաշտպանէ արտադրութեան բոլոր ճիւղերը, ինչպէս նաեւ երկրագործութեան ու ճարտարարուեստին շահերը։»

Ցետոյ գահաճառը կը բացատրէ Խորհրդարանին ի գլուխ հանելիք գլխաւոր գործերը, այն է վարչութեան ու տուրքերուն բարենորոգումը։ Նաեւ կը ծանուցանէ թէ պատեհ առթիւ ծրագիրներ պիտի մատուցուին Խորհրդարանին, դրամական բարենորոգման մասին վերջնական կարգադրութիւն մը ընելու համար։ Ասկէ զատ՝ կառավարութիւնը պիտի ներկայացնէ կարգ մը առաջարկներ, ի նպաստ երկրագործութեան, վաճառականութեան, ճարտարարուեստին, երկաթուղիներու օրէնքի բարեփոխման, նաեւ օրէնք մը գործաւորներու մասին ընդդէմ արկածի ապահովագրութեանց վրայ։ Գալով արտաքին կացութեան, գահաճառը սապէս կը խօսի․

«Մեր դաշնակիցներուն հետ ունեցած սերտ համաձայնութիւնը, ինչպէս նաեւ մեր բարեկամական ու բարւոք յարաբերութիւնները բոլոր պետութեանց հետ, մեզի յուսալ կու տան թէ Նախախնամութիւնը մեզ չպիտի զրկէ խաղաղութեան բարիքներէն։ Ուստի թէ ձեր պաշտպանութեան զինականութեան մէջ կարենայինք գտնել այն հարկաւոր ուժը, որպէս զի ապագայ ակնունդները ձեր ձեռքերուն վրայ հանգչին ու անոնց երախտագիտութիւնը վարձատրէ այն աշխատութիւնները, զորս ի գլուխ պիտի հանէք խըղճմտօրէն և ջոկողութեամբ՝ ի նպաստ երկրին շահերուն։ Աստուծոյ օրհնութիւնը կը հայցենք ձեր գործին վրայ․ յարատեւութիւն ու յաջողութիւն կը մաղթենք ձեզ այն աշխատութեանց համար, զորս պիտի կատարէք այն նոր շէնքին մէջ, զոր Հունգարիոյ հնաւուրց թագաւորութիւնը կանգնած է իր հիմնադրութեանց փառքին համար և իբր յաւէտ խորհրդանշան մը իր վաղեմի կանոնադրութեան։ Կը վստահեցնենք ձեզ մեր արքայական ողջոյնութեամբ ու բարեացակամութեամբ կը հռչակենք Խորհրդարանին նստաշըրջանը։»

Մ․ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ

Ջրանցքներու չէզոքութիւնը․— Սեւամորթի մը ընդունելութեան առթիւ․— Նոր վարկ մը․— Շոգենաւային հսկայ Ընկերութիւն մը

Հէյ-Բոնսֆօթ նոր դաշնադրութեան բնագրին մէջ, բայց այն պայմաններէն որոնց ծանուցուեցան, կայ նաեւ տրամադրութիւն մը, որուն համաձայն, Մ․ Նահանգաց շինած ու շինելիք ամէն ջրանցքները չէզոք պիտի մնան։ Այս պայմանը նշանակելի հանգամանք մը ունի, մանաւանդ հիմա, երբ բանակցութիւններ կը կատարուին Բանամայի ջրանցքին շինութեան գործը Մ․ Նահանգաց թողլու համար։

—Նախագահ Ռուզվէլթի կողմէ Պուքըր Ուաշինկթըն անուն սեւամորթի մը տրուած ընդունելութիւնը դժգոհութիւն պատճառեր է ժողովրդեան մէջ։ Հարաւային Քարոլին նահանգին մէջ՝ Ծերակուտական մը ճառ մը խօսելով սա պարբերութիւնը արտասաներ է․— «Այդ սեւամորթին ընդունելութիւնը Պ․ Ռուզվէլթի կողմէ, մեզ պիտի ստիպէ հազարաւորներ սպաննելու անոնցմէ հարաւի մէջ, բռնկերնուն չափը տալու համար։» Այս առթիւ գիտել կը տրուի թէ Պ․ Ռուզվէլթ առաջին անգամը չէ որ տարընականութիւն կուտայ սեւամորթի մը։ Ուրիշ ատեններ ալ, իբր անձնական ընկերոջին ու Նիւ Եորքի կառավարչատան մէջ ընդունած է սեւամորթներու այցելութիւնը։»

—Կ'ըսուի թէ հարիւր հազար տոլարի վարկ մը խնդրելու համար առաջարկ պիտի ըլլայ Խորհրդարանին։ Այդ գումարով պիտի վճարուին Մաք Քինլիի նախագահին դարմանող բժիշկներուն այցելագիններ։ Ամերիկեան մամուլը գիտել կուտայ թէ այս թիւը կրկնապատիկն է այն գումարին, որ վճարուեցաւ Կարֆիլտ նախագահը դարմանող բժիշկներուն, որուն հիւանդութիւնը երկուքուկէս ամիս տեւեց, մինչ նախագահ Մաք Քինլիինը՝ ութ օր միայն։

—Հարիւր միլիոն ֆրանք դրամագլխով շոգենաւային Ընկերութիւն մը կազմուեր է Նիւ Եորքի մէջ։ Իռլանտայի և Մ․ Նահանգաց ծովեզերքներու միջեւ պիտի բանին այդ Ընկերութեան շոգենաւերը որոնք տասնեւալ չորս օրէն պիտի կտրեն ճամբան։

ՊԱԹԱՎԻԱ

Հոլանտացիներուն կռիւները ըմբոստներուն դէմ․— Երկու կողմի կորուստները։

Պաթավիայէ հասած վերջին հեռագիրները կը ծանուցանեն թէ երեք ջոկատներէ բաղկացած զօրախումբ մը, որ վերին Թամպէյիի մէջ կը գործէ, կռիւ մը ունեցեր է Ճամպիի (Սումաթրա) երկրին ըմբոստներուն հետ։ Կռիւը տեղի ունեցեր է Թոնհոնկի մօտ։ Թշնամին խոյս տուեր է 14 հոգի սպաննելէն յետոյ։ Նահանջման միջոցին, զօրքերը նաեւ յարձակում ըրեր են Լատանկ-Բանճանկի և Պաթէնի մէջ։ Հոլանտացիներէն հրացանաձիգ մը և յիսնապետ մը վիրաւորուեր են թեթեւապէս։

ԲՈՒԺԱՆԴԵԱՆ ԳՐԱՏՈՒՆ

Ղալաթիա, Սեղբոս խան թիւ 5—7

Հայերէն, Գաղղիերէն և Տաճկերէն դպրոցական դասագրոց և դպրոցական պիտոյից համար մեծաքանակ մթերք, նուէրի յատուկ գիրքեր, Վիտալ—Լապլաշի աշխարհացոյց մեծադիր քարտէսներու, բուսաբանական և կենդանաբանական պատկերաց ընտիր հաւաքածոյ մը հանդերձ նմոյշներով միշտ պատրաստ կայ։

Նոր հրատարակութեան

Սահակեանց—Սրբազան պատմութիւն Նոր Ուխտի— չորրորդ տիպ 4 ղրուշ.— Թոփճեան— Նոր ընթացք Ֆրանսերէն լեզուի, 4 ղրուշ.—Զօպու—Նամակագրութիւն գաղղ.—տաճկ. 12 1/2 ղրուշ։

ՄԱՆԿԱՊԱՐՏԷԶԻ վերաբերեալ ամէն կարգի նիւթերու և ՖՐԷՕՊԷԼԵԱՆ նուէրներու միակ կեդրոնատեղի։

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.—Իւլայի ատեանին առաջին ատենադպրութիւնը տրուեցաւ մաքսային Խորհրդին անդամ Մէհմէտ Միւնիր պէյի։ Իւլայի երկրորդ ատենադպիր Թիրէպոլիի գայմագամ Իզզէթ էֆ․ի։ Սալիսէի ատենադպիր Թոքատի երեւելիներէն Տրապիզոն բնակող Գրիգորեան Ցակոբ էֆ․ի։

—Երկրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ պատուանշան տրուեցաւ Բէյզիրէի կառավարիչ Մէհմէտ Նուրէտտին փաշայի և Պետական Խորհուրդին ելմտական ճիւղին անդամ Սափվէթ պէյի։ Երկրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Գերմանիոյ Խորհրդարանին երկրորդ ատենապետ Պ․ Ֆրէքէի։ Չորրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Բերա Բէլէսի անօրէն Պ․ Թամանյի։

—Արհեստի շքադրամ՝ Պրուսայի ժերամարոյծներէն Տէրմիշեան Ցովհաննէս էֆէնտիի։

ՎԱՆԱՑ կուսակալ Թահիր փաշա կայսերական իրատէով արտօնուեցաւ ընդունիլ և գործածել պարսիկ կառավարութեան կողմէ տրուած Առիւծ և Արեւ պատուանշանի առաջին աստիճանը։

ՍԵԼԱՆԻԿԻ սերփիական ընդհանուր հիւպատոս Պ․ Նէթթաովիչ կայսերական իրատէով արտօնուեցաւ գործածել իր հօրմէն մնացած Իֆթիխար պատուանշանը։

ԱՖՂԱՆԻՍՏԱՆԻ Էմիր Հապիպուլլահ խան, իր գահակալութիւնը ծանուցանող հեռագիր մը ուղղելով Վեհ․ Սուլթանին, մաղթեր է որ Ն․ Վեհափառութեան և իր վախճանեալ հօրը՝ Ապտիւրրահման խանի միջեւ եղած բարեկամական ու մտերմական յարաբերութիւնները հիմակ ալ յարատեւեն և աւելի զօրանան։

ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒ տնտեսական և մանաւանդ երկրագործական վիճակը քննելու պաշտօն ունեցող յանձնաժողովը Գասթէմունիի նահանգին մէջ կատարած քննութեանց արդիւնքը անտառներու, հանքերու և երկրագործութեան նախարարութեան տեղեկագրելով, առաջարկեց որ նոյն նահանգին երկրագործական կեդրոնին մէջ քննիչ մը գտնուի և իւրաքանչիւր գաւառի մէջ երկրագործական պաշտօնեաներ և գաւառակներու մէջ ալ օգնականներ։ Ցարմար տեղեր երկրագործական նոր մթերանոցներ տարուին, ծախքերը երկրագործական պանքայի սնտուկներէն հոգացուելու պայմանով․ ասոնց գործածութիւնը և ցորենի ու ծառերու ելեւմտակութեան եղանակը ցոյց տրուի ժողովրդեան․ նաեւ ամէն տեղի մեծ պաշտօնեայէն նախագահութեամբ յանձնաժողով մը կազմուի՝ երկրագործութեան հմուտ անձերէ՝ պաշտօն ունենալով պէտք եղածը անօրինել երկրագործական պաշտօնեաներէն անհոգ գտնուողներու, ինչպէս նաեւ այդ պաշտօնեաներուն կողմէ տրուած հրահանգներուն կարեւորութիւն չտուողներու մասին։ Երկրագործական նախարարութեան Խորհուրդը ընդունելի գտնելով այդ տեղեկագիրը, կը խորհրդակցի անոր գործադրութեանը միջոցներուն վրայ։

Կ․ ՊՈԼՍՈՑ պարսկական դեսպան Միրզա Րիզա խան, որուն Թեհրանէն ճամբայ ելած ըլլալը ծանուցուեցաւ, Պաքուէն ուղղակի Վիէննա երթալով, տեղւոյն պարսիկ դեսպան Նէրիման խանի կողմէ պիտի հիւրընկալուի։

ՀԱՍՈՑԹՆԵՐՈՒ գանձումները փութացնելու համար կազմուած յանձնաժողովը, ինչպէս ծանուցեցինք, Գոնիայի կուսակալ Ֆէրիտ փաշայի ղրկած տեղեկագիրը նկատողութեան առնելով, որոշած էր որ առեւտրական ու հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան, Կ․ Պոլսոյ առեւտրական Սենեակին և Անատոլուի երկաթուղիներու Ընկերութեան կողմէ պաշտօնեաներ ներկայ գտնուին այդ մասին կատարուելիք խորհրդակցութեանց մասնակցելու համար։ Ցանձնաժողովի երէկուան նիստին ներկայ գտնուեցան առեւտրական անօրէնի օգնական Սուլհի պէյ և երկաթուղիներու վարչութեան անօրէնի օգնական Մորկուսեան էֆ․։ Միւսներուն ալ հրաւէր ղրկուեցաւ։ Ֆէրիտ փաշա, ինչպէս ծանուցինք, առաջարկած է որ երկրագործներուն ձեռքը գտնուած արմտիքները շուտով դրամի վերածելու համար, Կ․ Պոլսոյ, Գոնիայի ու Էնկիւրիի մէջ առեւտրական սակարաններ և Հայտար Փաշայի ու Պոլսոյ կողմն ալ մթերանոցներ հաստատուին։

ՍՈՊՐԱՆԻԿԻ ԲԱՑՈՒՄԸ.— Երկուշաբթէ օրը, կէսօրէն չորս ժամ վերջը, կատարուեցաւ Պուլկարիոյ Սոպրանիէին բացումը: Ֆէրտինանտ իշխանը հանդիսաւոր կերպով բացուած հռչակեց ԺԱ. Սոպրանիէին սովորական նստաշրջանը: Քլեմանթին իշխանուհին ալ ներկայ գտնուեցաւ: Ֆէրտինանտ իշխանը ատենախօսութիւնը արտասանեց:

«Մեծ հաճոյքով է որ ինքզինքս շրջապատուած կը գտնեմ ազգին ներկայացուցիչներէն և մասնաւոր գոհունակութեամբ մըն է որ բարի գալուստ և օգտակար գործունէութիւն կը մաղթեմ ձեզ: Հաճոյքով կը տեսնեմ կառավարութեան ըրած ջանքերը՝ երկրին վարչութիւնը օրինաւորութեան ճամբուն մէջ վարելու համար, նաև կը հաստատեմ ձեռք բերուած արդիւնքները: Հակառակ այդ ամենուն, երկրին կացութիւնը, ելմտական ու տնտեսական տեսակէտով, միշտ դժուարին է, և ինչպէս արտասովոր նստաշրջանին բացման ատեն յայտարարեցի, ընդհանուրին հաւաքական ջանքերուն պէտք կայ, որպէս զի իբրաւ այդ կացութեան յաղթել տեւական բարեկարգութիւն մը՝ երկրին վարչական բոլոր ճիւղերուն մէջ: Կը յուսամ թէ երկրին քաղաքական բոլոր հոսանքները ներկայացնող երեսփոխանները պիտի չվարանին, իր օժանդակութիւնը ընծայել կառավարութեան, որպէս զի ձեռք առնուած ելմտական կարեւոր միջոցներ, դժուարութիւնները հարթելու համար, գործադրուին: Պատասխանելով ժողովրդեան այն միաձայն փափաքին թէ Պուլկարիա բարեկամական յարաբերութիւններ ունենայ բոլոր երկիրներուն հետ, կառավարութիւնը ամէն ջանք ըրած է պահպանելու այդ բարեկամական յարաբերութիւնները: Պուլկարիոյ ամբողջ ժողովուրդը միաձայն ուրախութեամբ ընդունեց այն այցելութիւնը զոր այս ամառ մեզի տուաւ Բարձր. Ալեքսանտր Միխայլովիչ մեծ դուքսը: Կառավարութիւնը, վարչութեան զանազան ճիւղերը աւելի կանոնաւորելու և երկրին վիճակը բարւոքելու նպատակով, ձեր վիճաբանութեանը կ'ենթարկէ, ելմտացոյցէն և ուրիշ խնդիրներէ զատ, հետեւեալ օրինագիծերը.— Պաշտօնեաներու պաշտօնավարութեան հանգամանքը. գաւառային վարչութիւնները. համայնական ապահովութիւնը. երկրին զինուորական բաժանումը, գաւառային ու համայնքի անտառները, համայնքի ձեռնարկները, ելմտացոյցի օրէնքը, ծխախոտը, տուրքերը, հունձքերու ապահովութիւնը կարկուտի դէմ, ձուկերը: Անտարակոյս եմ թէ ձեր բոլոր ուշադրութիւնը պիտի նուիրէք այդ օրինագիծներու ուսումնասիրութեանը և թէ զանոնք պիտի քուէարկէք, երկրին վիճակը բարւոքելու համար: Աստուծոյ օրհնութիւնը հայցելով ձեր աշխատութեան և ձեռնարկին վրայ, բացուած կը հռչակեմ ԺԱ. Սոպրանիէին սովորական նստաշրջանը:»

ՌՈՒՍԻՈՅ Ալեքսանտր Գ. կայսեր մահուան տարեդարձին առթիւ, վաղը, Ռուսիոյ դեսպանատան մատուռին մէջ հոգեհանգիստ պիտի կատարուի, դեսպան Պ. Զինովիէֆի և բոլոր պաշտօնեաներուն ներկայութեամբ:

—Կիրակի օրը, տարեդարձի գահակալութեան Նիքոլա Բ. կայսեր, գոհաբանական աղօթքներ պիտի կարդացուին Ռուսիոյ դեսպանատան մատուռին մէջ:

ԽԷՄԷՆԻ ՆԱՀԱՆԳԸ.— Սէրասքերատի Դուռը տեղեկագրեց Բ. Դրան թէ մինչեւ որ Եէմէնի ծովեզերքներուն վրայ Է. զօրաբանակին կողմէ պահակներ չհանուին, ծովային նախարարութիւնը պէտք է պահակ շոգենաւեր յատկացնէ նոյն ծովեզերքներուն համար:

ՕՍՄ. ՊԱՆՔԱՅԻ Լոնտոնի ճիւղին ատենադպիր Պ. Պէյրի ու կինը և Պ. Ա. Նիս որ Պ. Վիլիֆինկի յաջորդ կարգուած է, երէկ, Կ. Պոլիս ժամանեցին Արեւելեան Ճեպընթացով: Կայարանին մէջ ընդունուեցան ընդհ. տնօրէն Սըր Համիլթըն Լանկի, ընդհանուր տնօրէնի օգնական Պ. Օզուանոյի և ուրիշ պաշտօնատարներու կողմէ: Պ. ու Տիկին Պէյրի որչափ ատեն որ Կ. Պոլիս մնան, Սըր Համիլթըն Լանկի հիւրը պիտի ըլլան:

ԲԱՒԼԻ ՍԹԷՖԱՆՈՎԻՉԻ ԿՏԱԿԸ. — Յունաց Պատրիարքարանը հրաւիրեց բոլոր այն եկեղեցիները, վարժարանները ու բարեսիրական հաստատութիւնները, որոնց բաժին մը սահմանուած է Բաւլի Սթէֆանովիչի կտակին մէջ, մինչեւ երկուշաբթի վաւերական ընկալագիրներով ներկայանալ, սահմանուած գումարները առնելու համար: Թաթավլայի, Սամաթիոյ, Վլանկայի, Եէնիքէօյի, Արնավուտքէօյի, Օրթաքէօյի, Գալաթի, Ֆէրիգիւղի, Խասգիւղի, Պէշիկթաշի, Փէրիքէօյի, Պոյաճըքէօյի և Սամաթիոյ վարժարանները յիսունական ոսկի պիտի առնեն: Յունաց Պատրիարքարանին կողմէ բաշխուելիք գումարն է 13,300 ոսկի:

—Հելլէն կառավարութիւնը ութսուն հազար ոսկիի գնեց Թեսալիոյ մէջ Բաւլի Սթէֆանովիչի ունեցած ագարակները:

ՀԵԼԼԷՆԱԿԱՆ նաւատորմիղը, երեքշաբթի օրը կէս օրէն վերջը, Իզմիրի նաւահանգիստը ժամանեց: Բաստա մարզանաւը օսմ. բերդերուն ողջոյնէն առնուած պատուոյ թնդանօթ արձակեց: Իզմիրի հելլէն հիւպատոսութեան երեւելիները այցելեցին մարտանաւերը: Հրամանատար Զոթոս գնդապետը այցելութիւն տուաւ կուսակալ Քեամիլ փաշայի, որ քիչ վերջ փոխադարձ այցելութեան գնաց Բաստա մարզանաւը: Ն. Բարձրութիւնը Բաստայէն ելած ատեն թնդանօթները արձակուեցան և նուագածուները Համիտիէ քայլերգը նուագեցին: Հելլէն նաւատորմիղը օսմ. նաւահանգիստները գտնուած ատեն ամէն առտու, նուագածուներու խումբը դրօշը ողջունած ատեն նաև Համիտիէ քայլերգը կը նուագէ:

ԱՆԳԼԻՈՅ դեսպանատան Մէլիքա մարտանաւը Անգլիա ուղեւորելով անոր պիտի յաջորդէ Հէրրիըր թորփիլնաւը որ 1894ին շինուած է. ունի 1070 թոնօ տարողութիւն, 70 նաւաստի և ժամը 19 հանգոյց արագութիւն: Մէլիքա Մալթա հասնելուն պէս, Հէրրիըր անկէ ճամբայ պիտի ելլէ դէպ ի Պոլսոյ նաւահանգիստը:

ՊԱՍՐԱՅԻ մէջ ռուսական հիւպատոսութիւն մը պիտի հաստատուի:

ՊԱՊԸ Պիոս Թ. պատուանշանը տուաւ Իզմիրի Թաղապետութեան նախագահ Էշրէֆ փաշայի:

Պ. ՄԱՔՍԻՄՈՎ, Ռուսիոյ դեսպանատան առաջին թարգմանը, երէկ Կ. Պոլիս ժամանեց՝ իր որդւոյն հետ:

ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՐՏՔԻ վարչութեան կողմէ ծխախոտի Ռէժիին մօտ գործակից կարգուեցաւ Շէֆիգ պէյ փոխանակ հանգուցեալ Սարգիս էֆ. Համամճեանի:

ՖԻՆԼԱՆՏԻԱՅԻ փրոֆէսէօր Օթօ Տոնէր, կրթական նախարարութեան միջոցաւ, Վեհ. Սուլթանին մատոյց կարեւոր ուսումնասիրութիւն մը հին Թուրքերէնի մասին:

ՄԷՍԱԺԸՐԻ շոգենաւային Ընկերութեան Կ. Պոլսոյ նոր գործակալ Պ. Տէչօ մայրաքաղաքս ժամանեց: Ինչպէս յայտնի է, Պ. Տէչօ յաջորդեց Պ. Մարթէն Տէ բալեէրի որ հանգստեան կոչուեցաւ:

ՏՈՒԹ. ՊԻԶ, անգլիացի մասնագէտը, մօտերս Լոնտոն պիտի վերադառնայ:

ՔԱՂԱՔԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ Խորհուրդը երկու ոսկիի տուգանքի դատապարտեց Նշանթաշ բնակող առաջ. Բէքիրն՝ տարափոխիկ ախտէ վարակուած հիւանդ մը դարմանելուն առթիւ, տեղեկութիւն տուած չըլլալուն համար Թաղապետութեան:

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ Յունաց Պատրիարքը եկեղեցական զգեստ մը նուիրեց Տ. Յովակիմ Ս. Պատրիարքին. նաեւ զանազան նուէրներ ըրաւ Ֆէնէրի Պատրիարքարանին կրօնականներէն ոմանց:

Կ. ՊՈԼՍՈՅ Պուլկարական գործակատար Պ. Կէչով նոյն պաշտօնով Պուքրէշ պիտի փոխադրուի և անոր պիտի յաջորդէ Պ. Պալապանով:

ԷՐԶՐՈՒՄԻ նախորդ կուսակալ Րէուֆ փաշա, երէկ, մայրաքաղաքս ժամանեց:

ՀԵԼԼԷՆԱԿԱՆ գաղութը, երէկ, տեսակցութիւն մը ունեցաւ արտաքին գործոց նախարարին հետ:

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿԷՆ կը հեռագրեն թէ տեղւոյն օսմ. դեսպանատան խորհրդական Պեհճէ պէյ մեռեր է:

ԱՆՁՆԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ.— Թօփգաբուի Թաքէճի Թօղը բնակող Սարգիս անուն ոսկերիչի մը կինը՝ Աղնիւ 40 տարեկան, երէկ, ինքզինքը տան պարտէզին ջրհորը նետելով անձնասպան եղաւ: Տնեցիները զայն փնտռելով, անոր մուճակները գտան ջրհորին մօտ: Մարմինը դուրս հանուելով քննուեցաւ:

ԹՐԱՄՈՒԷՅԻ կառք մը, երէկ իրիկուն, Պոլսոյ Էյիւպէյզ Թօղէն անցած ատեն, Վէհպի անուն ձիաւոր մը կոխոտեց որուն ձախ ոտքը անիւներուն տակ մնաց ու ծանրապէս վիրաւորուեցաւ:

ՑԱՒԱԼԻ ԱՐԿԱԾ ՄԸ.— Շիրքէթի 44 թիւ շոգենաւը, չորեքշաբթի իրիկուն, Պէյքոզ ժամանելէն առաջ, 12 տարեկան Մանուկ անուն դպրոցական մը, կ'երեւայ թէ տեղ չունէր, շոգենաւին ետեւի կողմը ղեկին գտնուած բարձրաւանդակին տակ մտած էր: Ոչ ոք կրցած էր նշմարել անոր ներկայութիւնը, վասն զի շոգենաւը մեկնելէն էր: Երէկ առտու երբ շոգենաւը կամուրջ ժամանեց, ուղեւորները սրունք մը տեսան ղեկին տակը և իմաց տուին նաւաստիներուն: Անմիջապէս տղան դուրս հանուեցաւ, բայց մեռած էր, վասն զի գլուխը դրած էր ղեկը շարժող ձողին մօտ և որովհետեւ ղեկը շոգեշարժ մեքենայով կը դառնայ, կ'երեւայ թէ ղեկը դարձած ատեն տղուն կոկորդը ձողին կողմէ սեղմուելով խեղդամահ եղած է:

ԱԿՌԱՆԵՐՈՒ ԿԱՐԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ. — Ակռաներու չգոյութիւնը կը վնասէ արտասանութեան և դէմքը կը տձեւցնէ: Առանց լաւ ակռաներու, բնաւ կատարեալ ծամողութիւն չկայ, առանց կատարեալ ծամողութեան բնաւ կատարեալ մարսողութիւն չկայ, առանց մարսողութեան չի կայ սննդառութիւն, առանց սննդառութեան չի կայ առողջութիւն, և առանց առողջութեան ի՞նչ է կեանքը:— Ուրեմն խորհուրդ կու տանք ատամնացաւներուն դիմել Տքթ. Գառիի, միակ ատամնաբոյժը որ երկու անգամէն կրնայ ակռը դնել երբեւս և անարմատ ակռաները արհեստական ամենագեղեցիկ ու ամենահաստատուն ակռաները պատրաստել առանց քիմքի, կեռերու, զսպանակներու, ևայլն, որոնք լաւ արտասանութեան հետ կատարեալ ծամողութիւն կ'ապահովեն:

Ամէնէն փափուկ, ամէնէն ջղային անձերը կրնան կատարեալ ապահովութեամբ դիմել Տքթ. Գառիի լիովին գոհ մնալու համար: Արդէն իրեն դիմողը կատարելապէս գոհ մնալէն ետքը միայն ստակը պիտի վճարէ:

Ամէն օր կը դարմանէ ժամը 9էն (Ը. Ն.) մինչեւ իրիկուն 5, Բերա, Ֆրանսական դեսպանատան դէմը, 374 թիւ տունը:

ՄԻԼԼԷԹ ԽԱՆԻ ՈՃԻՐԸ

«ՔՈՆՍԹԱՆԹԻՆՈՒԲՈԼԻՍ»Ի ԽՄԲԱԳՐԱՏԱՆ ՄԷՋ.—ԱՐՏՕՆԱՏԷՐ ՆԻՔՈԼԱԻՏԻ ԷՖ.Ի ՎՐԱՅ ՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՓՈՐՁ ՄԸ.— ՈՃՐԱԳՈՐԾ ԳՐԱՇԱՐԸ.— ՈՃՐԻՆ ՊԱՐԱԳԱՆԵՐԸ:

Յունարէն Քօսթանթինուբոլիս լրագրին արտօնատէր Նիքոլաիտի էֆ. երէկ ժամ 9ին, Միլլէթ խանի իր սենեակին մէջ աշխատած պահուն, յանկարծ սենեակին դուռը բացուեցաւ և ձեռքը ատրճանակ բռնած մարդ մը ներս խուժեց և երկու անգամ կրակ ըրաւ Նիքոլաիտի էֆ.ի վրայ, որ նստած աթոռէն վար գլորեցաւ: Ոճրագործը տեսնելով որ հրազէնը ալ ևս չի բաներ, անմիջապէս դաշոյն մը քաշեց և Նիքոլաիտի էֆ.ի վրայ խոյանալով քանի մը տեղէն զայն վիրաւորեց: Խմբագիրները ու գրաշարները հրազէնին ձայնը իմանալով անմիջապէս փութացին այդ սենեակը և տեսնելով որ մարդ մը իր ձեռքի դաշոյնը Նիքոլաիտի էֆ.ի մարմինին մէջ կը մխէ, գաւազաններով և փայտերով յարձակեցան անոր վրայ, բայց ոճրագործը ձեռքի ատրճանակով սպառնաց, որով չկրցան մօտենալ: Վայրկենապէս պահականոցին իմացուելով այս դէպքը, ոստիկանութեան ատենէն քոմիսէր Մէհմէտ Ալի պէյ, ոստիկան Րիզա էֆ. և ուրիշներ փութացին հոն: Մէհմէտ Ալի պէյ Միլլէթ խանի դուռը սպասեց դուրս ելլողներուն վրայ հսկելու համար. իսկ Րիզա էֆ. վերի յարկը ելաւ: Ոճրագործը այդ միջոցին սենեակէն դուրս ելած էր և դրանը առջեւ կը սպասէր: Ոստիկանը անմիջապէս ռէվոլվէրը հանեց և ազդարարեց ոճրագործին որ անձնատուր ըլլայ: Ոճրագործը հնազանդեցաւ եւ ձերբակալուելով Վոյվոտա տարուեցաւ: Անմիջապէս բժիշկներ բերուեցան Նիքոլաիտի էֆ.ն դարմանելու: Հարուածներէն մէկը կուրծքին ձախ կողմէն սրտին վրայէն ներս մտած էր. գլուխին ու մարմինին զանազան մասերուն վրայ ալ ծանր վէրքեր կային: Նիքոլաիտի էֆ. կրցաւ պատմել ոճիրը՝ ամբողջ մանրամասնութիւններով: Ոստիկանութիւնը իսկոյն ոճրագործը վիրաւորին մօտ տարաւ որ ձեռքով ցոյց տալով այդ մարդը ըսաւ.— «Զիս զարնողը այս անձն է»: Նիքոլաիտի էֆ. նաև խօսքը ոճրագործին ուղղելով յանկարծ ըսաւ.— «Ի՞նչ կ'ուզէիր ինձմէ, անամօթ»: Ոճրագործը նորէն Վոյվոտա տարուեցաւ: Բերայի ոստիկանութենէն ալ պաշտօնեաներ գալով քննութեան ձեռնարկեցին և ոճրագործը հարցաքննութեան ենթարկեցին. նաև վիրաւորին յայտարարութիւնն արձանագրեցին: Ժամ 11ին Նիքոլաիտի էֆ. Ժէքէժի հիւանդանոցը փոխադրուեցաւ:

—Ոճրագործը քսանըմէկ տարեկան է, Բաթրասցի ու հելլէնահպատակ. անունն է Բանաքոֆ, բուլկար գեղացի է: Երկու տարիէ ի վեր իբրեւ գրաշար կ'աշխատէր Քոնսթանթինուբոլիսի տպարանը: Գործաւորապետը քանի օր առաջ ճամբած էր զայն: Բանաքոֆ երկու օր առաջ նորէն դիմում ըրած էր, խնդրելով Նիքոլաիտի էֆ.էն յանձնարարական մը տալ, որպէս զի շոգենաւի կէս տոմսակով կարենայ իր ծննդավայրը երթալ. արդէն անցագիրն ալ պատրաստած էր: Ասկէ կը հետեւցուի թէ Բանաքոֆ որոշած էր ոճիրը գործելէ ետքը փախչիլ:

—Կ'ըսուի թէ ոճիրը գործուած պահուն սենեակին մէջ 17 տարեկան տղայ մը կայ եղեր, բայց ոճրագործը զայն ալ ձեռքէն թեթեւակի վիրաւորեր է. տղան վախնալով փախեր է:

—Բանաքոֆ հարցաքննութեանը միջոցին խոստովանեցաւ գործած ոճիրը:

—Զրոյցի մը նայելով Բանաքոֆ առնելիք ունի եղեր տպարանէն և մինչեւ այն օրը չէ կրցեր առնել:

—Նիքոլաիտի էֆ. յիսուն տարեկան է, ամուսնացած և 4 զաւակի տէր: Մեծ զաւակը՝ քսան տարեկան՝ այս միջոցիս Բարիզ կը գտնուի, ուր իրաւաբանութիւն կ'ուսանի: Նիքոլաիտի էֆ. նաեւ եղբայր մը ունի որ հիւանդ է:

—Նիքոլաիտի էֆ.ի վիճակը բաւական ծանր կը նկատուի, վասն զի սիրտին գլխաւոր երակը վնասուած է: Այսօր առնուած լուրի մը նայելով, բերնէն բաւական արիւն եկեր է: Վիրաւորը զգայազուրկ է և շուրջը եղողները չի ճանչնար:

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ
ՉԻԼԵԱՆԻ ԵՒ ԱՆՏՐԻԱՍ

Թիւ 23, Կալաթա, Սանտալճը փողոց

Յիշեալ դրամատունը, որ իր գործառնութեանց ճշդութեամբը և ուղղամտութեամբը ծանօթ է մեր հրապարակին վրայ, Ղալաթիոյ և եւրոպական սակարաններու ամէն տեսակ արժէթուղթերու բոլոր գործերը կը կատարէ: Այլևայլ արժէթուղթեր կանխիկ կը գնէ և կը ծախէ մեծաքանակ թէ փոքրաքանակ: Արեւելեան Ռումէլիի երկաթուղիի Ընկերութեան promեսներ հրապարակ կը հանէ որոնք հետեւեալ գիներով կը ծախուին.

Ամբողջ	7 1/2	ղրուշ
Կէս	5	»
Քառորդ	3	»

Նաև համաձայնած ըլլալով Իզմիրի Համիտիէ արհեստից թանգարանին վիճակահանութեան ձեռնարկուներուն հետ, այդ վիճակահանութեան տոմսակները կը ծախէ, հետեւեալ գիներով.

Ամբողջ	80	ղրուշ
Կէս	40	»
Քառորդ	20	»
Մէկ ութերորդ	10	»

693

Ազգային Լուրեր

Գերյ. Փոխանորդ Տ. Գաբրիէլ Ս. Եպիսկոպոս Ճէվահիրճեան և Մկրտիչ էֆ. Մելիքեան վաղը Ռուսիոյ դեսպանատունը այցելութեան պիտի երթան՝ Ռուսիոյ Ալեքսանդր Գ. կայսեր մահուան տարեդարձին առթիւ:

—Տնտեսական Խորհուրդին կողմէ Վալիտէեան Նշան էֆ.ի պաշտօն յանձնուած է, քննել Պէյքօզի Թաղական Խորհուրդին պաշտօնավարութեան և մատակարարութեան եղանակը և քննութեան արդիւնքը յայտագրել: Յիշեալ էֆ.ն մանրամասն քննութիւն մը կատարելով իր տեղեկագիրը մատուցեր է Տնտեսական Խորհուրդին:

—Արմաշու դպրեվանքի միաբան Տ. Թորգոմ վարդապետ Գույումճեան վերջերս իր ծննդավայրը՝ Պարտիզակ գացեր է, և այս երկուշաբթի առտու, հոկտ. 15ին, Ս. Պատարագ մատուցեր է գիւղին Ս. Յակոբ եկեղեցիին մէջ, ուր յատկապէս հրաւիրուած էր:

—Ս. Հայրապետը, սեպտ. 15ին, տեսակցութիւն մը ունեցեր է կրթական նախարարութեան Կովկասի ներկայացուցիչ Պ. Զաւատսքիի հետ, դպրոցական կարգ մը գործերու մասին:

—Երէկ առտու Տիարպէքիրէ հասած հեռագիր մը որ կը ծանուցանէ թէ Տիարպէքիրի առաջնորդական ընտրութեան մէջ կարգ մը անկանոնութիւններ գործուեր են և Գաւառական ժողովի անդամներէն միայն ինը ներկայ եղեր են, ինչ որ մեծամասնութիւն չի կազմեր եղեր օրինաւորապէս կատարելու համար առաջնորդի նոր ընտրութիւնը:

Ամէն պարագայի մէջ, Ազգ. Պատրիարքարանը ունի քննել և տեսնել թէ եղած դիտողութիւնները ճշմարիտ են թէ ոչ և ըստ այնմ պարտ ու պատշաճը անօրինել:

—Կ. Պոլսոյ ազգ. նախակրթարաններու 1900 1901 տարեշրջանի վկայականներու բաշխումը տեղի ունեցաւ երէկ Ազգ. Պատրիարքարանի դահլիճին մէջ, նախագահութեամբ Ս. Պատրիարքին: Ժամը ութին սկսաւ հանդէսը: Ներկաներուն մէջ կը նշմարուէին Տ. Եղիշէ եպիսկոպոս Այտընեան, Գերյ. փոխանորդ Տ. Գաբրիէլ եպիսկոպոս Ճէվահիրճեան, վարդապետներ, շրջանաւարտներու ծնողք, յանձնաժողովը, ծանօթ ուսուցիչներ և ուսուցչուհիներ, Ազգ. Պատրիարքարանի դիւանապետները ու լրագրական ներկայացուցիչներ: Ուսումնական Խորհուրդի կողմէ ներկայ էին Տքթ. Թորգոմեան էֆ. Յակոբ էֆ. Գուրգէն, Ս. Աւետ էֆ. Կուսիկեան, Հրանտ էֆ. Ասատուր և Խորհուրդին քարտուղարը: Դահլիճին կէսը գրաւած էին 65 շրջանաւարտները, որոնցմէ 41ը մանչ ու 24ը աղջիկ էին: Տքթ. Թորգոմեան էֆ. հանդէսը բացաւ համառօտ բանախօսութեամբ մը, Ս. Պատրիարքին ներկայացնելով երկսեռ շրջանաւարտները և շնորհակալութիւն յայտնելով շրջանաւարտներու Քննիչ յանձնաժողովին և շրջանաւարտ ընծայող վարժարանաց անօրէններուն: Յետոյ Ս. Պատրիարքը և ներկայ եկեղեցական հայրերը բաժնեցին շրջանաւարտներու վկայականները, որոնցմէ ութը Գումգաբուի Լուսաւորչեան աղջկանց վարժարանէն են, տասը՝ Պէզճեան վարժարանէն, եօթը՝ Գումգաբուի Դուրեան վարժարանէն, եօթը՝ Սամաթիոյ Ս. Սահակեան վարժարանէն, ինը՝ Ս. Յակոբայ որբանոցէն, երեքը՝ Գատըգիւղի Արամեանէն, հինգը՝ Օրթագիւղի երկսեռ վարժարանէն, չորսը՝ Խասգիւղի Ներսէսեան վարժարանէն, եօթը՝ ամէնքն ալ աղջիկ՝ Բերայի Էսաեանէն, երկուքը՝ Ղալաթիոյ նախակրթարանէն, երկուքը՝ աղջիկ՝ Սկիւտար Ս. Խաչ թաղի վարժարանէն: Այս շրջանաւարտներուն անունները ասկէ առաջ հրատարակած ենք արդէն: Ապա, Տքթ. Թորգոմեան կարդաց այս տարի ուսուցչական վկայական ստացողներու անունները, որոնցմէ Թուրքերէնի օգնական մասնագէտ վկայական առնող Գրիգոր էֆ. Մանուկեան Թուրքերէն լեզուով բանախօսութիւն մը կարդաց, որուն մէջ շեշտելէ յետոյ ուսուցչական ասպարէզին նուիրականութիւնը, բարեմաղթութիւններ ըրաւ Վեհ. Սուլթանին համար: Շրջանաւարտներէն մէկ քանի հոգի ալ ուղերձներ կարդացին, Ս. Պատրիարք Հօր ձօնուած: Յետոյ, Ս. Պատրիարքը խօսք առնելով իր գոհունակութիւնը յայտնեց շրջանաւարտներու թիւին անցեալ տարուընէ աւելի շատ ըլլալուն համար. շեշտեց սա կէտը թէ այն թաղային վարժարանները, որոնց կը պակսին պէտք եղած նիւթական միջոցները, բնաւ ճիգեր թափելու չեն շրջանաւարտ հասցնելու: Ս. Պատրիարքը իր շնորհաւորութիւնները յայտնեց նաև ուսուցիչներուն և Ուսում. Խորհուրդին, որ հինգ տարի պաշտօնավարելով, ներկայ շրջանաւարտներու կրթութեան վրայ հսկած է առաջին կարգէն սկսեալ: Ն. Սրբազնութիւնը շնորհաւորելէ յետոյ աշակերտները, իրենց թափած ջանքերուն ու աշխատութեանց համար, համոզիչ շեշտերով ի վեր հանեց ազգային դաստիարակութեան անհրաժեշտ պէտքը, առանց ժխտելու սակայն, օտար բարձրագոյն կրթարաններու ընծայած անվիճելի օգուտները: Իբր օրինակ առաւ բերաւ Սահակ Մեսրոպի աշակերտները, որոնք Աթէնք, Աղեքսանդրիա, Անտիոք, Կեսարիա և այլուր կը ղրկուէին, իրենց մշակութական զարգացումը կատարելագործելու համար: Ս. Պատրիարքը մեր վարժարաններուն տուած կրթութեան վրայ խօսելով, ըսաւ թէ անոնք միայն միտքը կը պատրաստեն, առանց հոգ տանելու սրտի կրթութեան, առանց ներշնչելու բարոյական ըմբռնումներ ու յարգանք՝ դէպ ի կրօնքը: Ն. Սրբազնութիւնը այդ տեսակ կրթութեան մը հոգը ծանրացուց դաստիարակ ուսուցիչներուն վրայ, որոնք միշտ շփման մէջ են իրենց աշակերտներուն հետ: Ս. Պատրիարքը իր բանախօսութիւնը աւարտելէն յետոյ՝ պահպանիչով մը փակեց հանդէսը:

—Դաստիարակչական Խորհուրդի նորընտիր անդամներէն Սահակ էֆ. Գաբամեան հրաժարական տուած ըլլալով, Խառն Ժողովի նկատառման յանձնուեցաւ:

Հեռագիր Այսօրուան

(Աժանս օբ Քոնսթանթինոբլ)

ԱՆԳԼԻՈՅ ՊԱՆՔԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 31 Հոկտ. — Անգլիոյ պանքան իր զեղչի սակը հարիւրին երեքէն չորսի բարձրացուց:

ՖՐԱՆՍԱ

ԲԱՐԻԶ.—Միջերկրականի նաւատորմիղը, երէկ, Թուլոնի նաւահանգիստէն ճամբայ ելաւ՝ մարզանքներ կատարելու համար:

ԹՐԱՆՍՎԱԼ

ԼՈՆՏՈՆ.—Օլտըրշոթի թնդանօթաձիգներու կիսագունդին հրաման տրուեցաւ պատրաստ ըլլալ՝ նոյեմբերի կէսին Հարաւային Ափրիկէ ուղեւորելու համար:

ՄԻԽԱՅԻԼ ՄԵԾ ԴՈՒՔՍԸ

ԲԷՇԹԱ. — Միխայիլ Նիքոլաեւիչ մեծ դուքսը, առտուն, Բէշթայէն մեկնեցաւ: Ֆրանց Յոսէֆ կայսրը մինչեւ կայարան ընկերացաւ: Կայսրը ու դուքսը շատ սիրալիր կերպով հրաժեշտ առին կայարան և քանի մը անգամներ զիրար ողջագուրեցին: Մեծ դուքսը անկէ ուղղակի Վիէննա ուղեւորեցաւ:

ՎԻԷՆՆԱ.—Միխայիլ մեծ դուքսը հոն ժամանեց և կայարանին մէջ ընդունուեցաւ Յունաստանի Գէորգիոս Թագաւորին կողմէ: Միխայիլ մեծ դուքսը այցելեց հետեւակներու 26րդ զօրագունդը որուն պատուակալ պետն է, յետոյ գնաց Օթէլ Էմբէրիալ, այցելութիւն տալու Յունաստանի Թագաւորին, բայց Գէորգիոս Թագաւորը բացակայ ըլլալուն, մեծ դուքսը իր այցետոմսը թողուց: Ռուսիոյ դեսպանատան մէջ, իրիկուան, զինուորական սեղան մը տրուեցաւ ի պատիւ մեծ դուքսին: Ներկայ էին նաև Աւստրիոյ պատերազմական նախարար Պառոն ֆոն Քրիկհամըր, ընդհանուր սպայակոյտի պետ Պառոն ֆոն Պէք և 26րդ զօրագունդին սպաները: Յետոյ մեծ դուքսը Տրեզտա ուղեւորեցաւ:

ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ

ԲԷՇԹԱ.—Հունգարիոյ Երեսփ. Ժողովին ատենապետ կարգուեցաւ Ափոնիի կոմսը:

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ

ՊՐԷՍՉԻԱ (Իտալիա).—Քարտա լիճին եզերքները զգացուած երկրաշարժի ցնցումներ, երէկ, խուճապ պատճառեցին ժողովրդեան: Քանի մը տուներ վնասուեցան: Ցնցումները այսօր ալ շարունակեցին:

ԷՏՈՒԱՐՏ ԹԱԳԱՒՈՐԸ

ԼՈՆՏՈՆ.—Լէնսէթ բժշկական թերթը կ'ըսէ թէ Էտուարտ Թագաւորին առողջական վիճակին վրայ արտածուած լուրերը բոլորովին անհիմն են: Նոյն թերթը կը յայտնէ թէ Էտուարտ Է. քաջառողջ է և բժշկական որ և է գործողութեան չէ ենթարկուած:

ԵՈՐՔԻ ԴՈՒՔՍԸ

ԼՈՆՏՈՆ.—Օֆիր զրահանաւը, ուր կը գտնուին Եորքի դուքսը ու դքսուհին, Հուայթ կղզին մօտերը տեսնուեր է:

ՍՊԱՆԻԱ ԵՒ ՄԱՐՈՔ

ԹԱՆՃԷՐ.—Մարոքի կառավարութիւնը Սպանիոյ դեսպանին յանձնեց 30.000 ֆր. իբրեւ հատուցում՝ զանազան ցեղերու կողմէ առեւանգուած սպանիական հպատակներու:

ԼԻ — ՀՈՒՆԿ — ՉԱՆԿ

ՊԷՔԻՆ.— Լի Հունկ Չանկ ծանրապէս հիւանդ է:

(Աժանս Նասիոնալ)

ԵՈՐՔԻ ԴՈՒՔՍԸ

ԼՈՆՏՈՆ.— 31 Հոկտ.—Եորքի դուքսը ու դքսուհին, այսօր, Լոնտոն հասան և Վիքթորիա կայարանին մէջ ընդունուեցան Էտուարտ Թագաւորին և Աղեքսանդրա Թագուհիին կողմէ: Ներկայ էր նաև Լորտ Ռոպերթս՝ իր սպայակոյտով: Զինուորական շքեղ թափօր մը մինչեւ Մարլպորօ Հաուզ հետեւեցաւ:

ՄԻԽԱՅԻԼ ՄԵԾ ԴՈՒՔՍԸ

ԲԷՇԹԱ.— Միխայիլ մեծ դուքսը, այսօր, Վիէննա ուղեւորեցաւ: Ֆրանց Յոսէֆ կայսրը մինչեւ կայարան ընկերացաւ մեծ դուքսին զոր ողջագուրեց:

ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ

ԲԷՇԹԱ.— Ափոնիի կոմսը գրեթէ միաձայնութեամբ ատենապետ ընտրուեցաւ Հունգարիոյ Երեսփ. Ժողովին:

ՔՈԼՈՄՊԻԱ

ԼՈՆՏՈՆ.—Քոլոնէն կը հեռագրեն թէ Քոլոմպիոյ պատերազմական նախարարը բանտարկուեր է՝ դաւաճանական հակառակութեան համար:

ԱՐԺԱՆԹԻՆ

ԼՈՆՏՈՆ.— Պուէնոս Այրէսէն կը հեռագրեն թէ երաշտութիւնը քանի մը նահանգներու մէջ վնասցուցեր է հունձքերը:

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ.—Նիւ Եորքի մէջ ցորենի գինն է 76.25, իսկ Լիվըրփուլի մէջ 5 8 12: Լիվըրփուլի մէջ բամպակի գինն է 4 19.64 և Մարսիլիոյ մէջ 17.50:

ՖՈՆ ՊԻՒԼՈՎ ԿՈՄՍԸ

ՊԵՐԼԻՆ.—Գերմանիոյ նախարարապետ ֆոն Պիւլով կոմսը հրաժարական պիտի տայ:

ԹՐԱՆՍՎԱԼ

ԼՈՆՏՈՆ.— Անգլիացիները Սթանտէրկի բանակատեղին վրայ յանկարծակի յարձակելով, քսաներկու Պուէրներ գերի բռներ են:

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ

ԲԱՐԻԶ.—Լոնտոնի Ֆրանսական դեսպանը Էտուարտ Թագաւորին յանձնեց 1900ի Բարիզի Արուեստահանդէսին յուշադրամը:

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ
ԲԻՒՐԷԱՒ
Ս. ԵՒ Ի. ԵՒ Ա. ՄԵՏԱՔՍԱ
ԳՈՆՅԱՔԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆԻՆ

Պատիւ ունինք տեղեկացնելու Օսմանեան կայսրութեան մէջ գտնուած մեր բոլոր յաճախորդներուն, որ մեր ապրանաց վաճառման համար ԸՆԴՀ. ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ մը հաստատած ենք, Ղալաթիա, Մումհանէ ճատտէսի Ղալաթա-Խան Թիւ 9, Տնօրէնութիւնը յանձնելով մեր լիազօր ներկայացուցիչ

Պ. ՍԹԻԼԵԱՆՈՍ ՍԱՅԵԱՆԻԻ

Հետեւաբար կը խնդրենք մեր պատուարժան յաճախորդներէն նշանակել վերոյիշեալ հասցէն, ուր յառաջիկային ապսպրանքները պէտք է ըլլան: Մեր արտադրութեանց ունեցած համբաւէն և մեծ վաճառման հետեւանօք, կեղծիքը խիստ շատ են, բայց դիւրին է խարդախութիւնը երեւան հանել, քանզի պէտք է որ գնողը պահանջէ Թուրքերէն, յունարէն և ֆրանսերէն լեզուաւ պանտըրոլը, որ կը կրէ կայս. պալատան զինանշան Պ. Ս. Լ. Սենկերոփի կնիքը և ստորագրութիւնը. պանտըրոլը էթիքէթին վրայէն կը սկսի, և շիշին բերանին քափսիւլը կը ծածկէ, նաև մեր ստորագրութիւնը կրող ուրիշ մէկ պանտըրոլ մը նոյն քափսիւլին բոլորտիքը փակցուած է: Միեւնոյն պարագային չենք մոռնար նաև յիշեցնելու մեր յաճախորդներուն որ մեր գործարանը միմիայն գոնեակ արտադրելու մասնագիտութիւնը ունի:

26—36 Ս. ԵՒ Ի. ԵՒ Ա. ՄԵՏԱՔՍԱ

ՅԱԿՈԲ ՏԻԼԻՄԷԹԻՆԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.

Կ. Պոլիս, Մահմուտ փաշայի ելքը, Թիւ 271

Վաճառատանս մէջ կը ծախուին հարսնիքի համար ամէն տեսակ չաքարեղէններ և ըմպելիներ, ինչպէս նաև երեկոյթներու և անուան տօնախմբութեան օրերու համար տեսակ տեսակ չաքարներ և ըմպելիներ:

Անուշեղէններու յատուկ գործարան մըն ալ ունենալով վաճառատանս, յանձնարարուած անոյշները և զանազան չաքարեղէնները մեծ ուշադրութեամբ կը պատրաստուին: Վաճառատանս մէջ կը գտնուի նաև Ֆոնտան և ուրիշ տեսակ չաքարներու ճոխ մթերք մը:

Գաւառներէ եղած յանձնարարութիւններ փութով կը կատարուին: Գիները շատ աժան են: 34—104

Տr. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
396, Մեծ փողոց Բերա, 396
Տեսնել 4րդ երես
Պոլսոյ կողմը մասնաճիւղ չունինք

ԻԼԱՆ
ԽԱԶԻՆԷԻ ԽԱՍՍԱԻ ՇԱՀԱՆԷ

Խազինէի Խասսաի Շահանէճէ իմալ իթթիրիլէճէք չուհա վէ ապա էլպիսէնին եալընըզ չուհա վէ ապասը Խազինէտէն վէրիլէրէք ասթար վէ սայիրէսի ամիլինէ այիտ օլմագ իւզէրէ Թըշրինի էվվէլին եիրմիւչիւնճի սալը կիւնինէ գատար իւճրէթի խայաթիէսի միւնագասայա վազ էտիլտիկինտէն Թալիպ օլանլարըն Թարիխի իլանտան իթիպարէն Խազինէի Ճէլիլէի միւշարիլէյհայա կէլմէլէրի իլան օլունուր:

Ֆի 18 Թըշրինը Էվվէլ սէնէ 317

1—3

ԻԼԱՆ
ԽԱԶԻՆԷԻ ԽԱՍՍԱԻ ՇԱՀԱՆԷ

Խազինէի Խասսաի Շահանէճէ միւպայաա օլընաճագ էլպիսէնին սիեահ չուգա իլէ ապանըն իթթարընը թալէպ օլանլարըն էն սօն ֆիյաթ փուսուլալարընը մազրուֆէն վէ վէրէպիլէճէքլէրի մալըն նիմունէլէրինի միւսթասհապէն մահ հալ ռումինին եիրմիպիրինճի փազար կիւնի նիհայէթ սաաթ թօգուզա գատար Խազինէի Ճէլիլէի միւշարիլէյհայա կէլմէլէրի իլան օլունուր:

Ֆի 17 Թըշրինը Սանի սէնէ 317

2—3

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

ՊԱՐԶ ՕՐԱՑՈՅՑ

1902 ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ

Գին 40 փարա

Ազգ. Հիւանդանոցի պարզ օրացոյցը մեծուր տպագրութեամբ հրատարակ ելած է։ Ինչպէս անցեալ տարի եկեղեցական ժամերգութեանց մասը սովորականէն աւելի մանրամասն և նոր տեղեկութիւններ կը պարունակէր, նոյնպէս և այս տարի իւրաքանչիւր օրուան եկեղեցական պաշտամանց պատշաճները աւելի ճոխացուած են, Օրացոյցին սկիզբն ալ յատուկ խորան մը դրուած է ընդհանուր կէտերու վրայ ի դիւրութիւն եկեղեցականաց և եկեղեցասիրաց։

Հոգաբարձութիւնս կը փութայ յայտարարել թէ միայն Հիւանդանոցիս օրացոյցն է որ արտօնեալ և վաւերացեալ է Ազգ. Պատրիարքարանէն, հետևաբար պէտք է ուշադիր ըլլալ անոնց կողքերուն վրայ դրուած կնիքին, ուր գրուած է «Սեպհականութիւն Ս. Փրկչի Ազգ. Հիւանդանոցի, 1902»։

Անցեալ տարի 50,000 օրինակի չափ պարզ օրացոյց սպառած ըլլալով, օրացոյցի հասոյթը բաւական կարևոր աղբիւր մը դարձած է Հիւանդանոցիս համար, ուստի Հոգաբարձութիւնս կը յուսայ թէ այս տարի ալ բարեսէր ազգայինները պիտի փութան մէկ մէկ օրինակ գնել անոնցմէ և նպաստել ազգին առն մէջ խնամուած հազարէ աւելի պատսպարեալներու։

ՇԸՄԻԶԸԼԻ ԻՒՆԻՎԷՐՍԷԼ

399, ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԷՐԱ, 399

Արանց եւ կանանց համար, ճերմակեղէններու, ճանճլաններու, գուլպաներու եւ փողկապներու վաճառում

Եւրոպայի վաճառատուները գեղեցիկ սովորութիւն մը ունին, որուն համեմատ, որոշ շրջանի մը մէջ կը փոխեն իրենց ապրանքները, աւելի նոր, աւելի սիրուն ապրանքներ դնելու համար անոնց տեղը։ Մեր վաճառատունն ալ այս գնահատելի սովորութիւնը ուզելով գործադրել, իր վարիչներէն Պ. Բարատօբուլօն ղրկած է Եւրոպա, ամէնէն առաջնակարգ գործարաններէն գնելու համար վաճառատան ապագայ ապրանքները՝ որոնք այս պայմաններուն մէջ իրենց նմանը չպիտի ունենան տեսակի ընտրութեան, ազնուութեան և գիներու աժանութեան կողմէ։ Մինչեւ Պ. Բարատօբուլօյի վերադարձը, բացառիկ վաճառում մը սկսած ենք ընել ճերմակեղէններու, ճանճլաններու, գուլպաներու, փողկապներու վրայ, անհաւատալի ըլլալու աստիճան չափաւոր գիներով։ Կը բաւէ անգամ մը այցելել, բոլոր ասոնց ստուգութեան համոզուելու համար։

Շըմիզըլի Իւնիվէրսէլի 30 օրուան բացառիկ վաճառումը վերջ պիտի գտնէ այս շաբաթ։ Կը հրաւիրենք յարգոյ հասարակութիւնը օգտուիլ այս մի քանի օրուան վաճառումէն։

ԲԱՐԱՏՕԲՈՒԼՕ ԵՒ ԼԷՕՆԹԻՏԷՍ

ՏՕՔԹԷՕՐ Ե. ԱՐԱՊԵԱՆ

Տանօր ատամնաբոյժ Բարիզի

Ի ՍԻԹԷ տը Բէրա, Թիւ 1

Ամէն օր կ'ընդունի ժամը 4էն 10 (Ը. Թ.)։ Բշ. և Ուրբ. կէս օրէն առաջ Սիրքէճի գտնուող [illegible]։ Կիրակի օրերը ժամադրութեամբ։

Աղքատաց ձրի 490

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.

Ամենաեին Միջազգային Ընկ.ն Կենաց վրայ ապահովագրութեան

Տնօրէնութիւն յԵւրոպա

Բարիզ 1 և 3 Լը Բէլթիէ փողոց (Պուլվառ տէ Լ'Իթալիէնի անկիւնը)։

Զուտ փոխադարձ շահերը կը պատկանին Ընկ. ԱՄԲՈՂՋ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼՆԵՐՈՒՆ։

1900 Յունուար 1ին ամբողջովին իրականացած երաշխաւորութեան պաշարատ գումարն է ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՐ 359 ՄԻԼԻՈՆ ֆր.։ Ապահովագրութիւն որ կը բանի՝ 6,230,000,000ֆր.։ Ընկերութեան հիմնուելէն ի վեր՝ 1845՝ ապահովագրեալներու վճարուած՝ մէկ միլիառ 660 միլիոն։

Նիւ Եորքի ընդհանուր ապահովագիրը (բոլիս) աւելի շատ առանձնաշնորհումներ և առաւելութիւններ կ'ընծայէ ապահովագրելոց քան ուրիշ ընկերութեանց պայմանագրերը։ Նիւ-Եորքի ապահովագիրն առարկելի չէ բնաւ, և յանձնման թուականէն սկսեալ կ'երաշխաւորէ արձակ. բնակութեան և ճամբորդութեան յարակից բոլոր վտանգներուն և մահուան ամէն պարագաներուն. առանց բացառութեան, նոյն իսկ պատերազմի պահուն։ Ապահովագիրին իրաւունք կու տայ տարուէ տարի փոխառութիւններ ընել, որոնց գումարը նշանակուած կ'ըլլայ կանխաւ Ապահովագրութեան մուրհակին մէջ։ Առաջին տարիներէն սկսեալ, ապահովագրեալին համար իրաւունքի անկում չկայ։ Ընդհանուր ապահովագիրը կ'վճարուի ի դէպ մահու ապահովագրելոյ ամէն բոլոր մասնաճիւղերով, ինչպէս նաև ապահովագրելոյ դրամագլխով և հարիւրին չորս երաշխաւորեալ տոկոսով։ Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւններու համար դիմել առ

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա

Հ. Օ. ՀՈՒԻԹՕԼ ԵՒ ԸՆԿ.

[illegible]

193 Ե. ՋՈՒԽՀԱՃԵԱՆ

Վօյվօտա Վիթալիս խան փողոց Ղալաթիա

ՄԱԹԻՔՕ de ԿՐԻՄՕ ԵՒ ԸՆԿ.

ԴԵՂԱԳՈՐԾ Ի ՓԱՐԻԶ

MATICO de GRIMAULT & Cie

ՄԱԹԻՔՕՈՎ ՆԵՐԱՐԿՈՒՄ

Մի միայն Բերուի Մաթիքօի տերևով պատրաստուած այս ներարկումը մէկ քանի տարուան մէջ տիեզերական համբաւ առած է։ Կը դարմանէ քիչ ժամանակի մէջ ամենէն յամառ միզատարները։

ՔԱՓՍԻՒԼ ՄԱԹԻՔՕ

Անհուսաժիլի արդիւնք սերմնահոսութեան դարմանման համար, առանց երբէք յոգնեցնելու ստամոքսն, ինչպէս կ'ընեն բեւեկնոյ յոյծ խէժի քափսիւլները։ Կը գործածուին նաեւ հինցած հիւանդութիւններու համար։

Փարիզ, 8, Վիվիէն փողոց, և գլխաւոր դեղարանաց մէջ։ A.

ԱՐԻՍ ԵՒ ԸՆԿ

ՇՈԳԵՇԱՐԺ ԳՈՐԾԱՏՈՒՆ ՀՈՏԵՂԻՆԱՑ ԵՒ ՕՃԱՌԻ

ՎԱՃԱՌԱՆԻՇ

ՀԻՄՆԵԱԼ 1889ին

Կ. ՊՈԼԻՍ

Թահթաքալէ

EXHIBITION
PARIS 1889

Արուեստագիտական վերջին կատարելագործութեամբ և առաջնակարգ մեքենաներով օժտեալ ու եւրոպացի վարպետի մը հսկողութեան ներքեւ կ'արտադրէ ամենանուրբ հոտեղէններ ինչպէս նաեւ Թուալէթի հոտաւէտ և լուացքի պարզ օճառներ։

Տեսակի ազնուութեան մասին եւրոպական ամենամեծ գործարաններու ապրանաց դէմ մրցելու առաւելութեան կը միացնէ գիներու գերազանց աժանութիւնը։ Փափաքողներուն քաթալոկը ձրի կը ղրկուի։

Մեծաքանակ գնում ընել ուզողները կրնան դիմել Կ. Պոլսոյ մէջ Օրոսդի Պաք և Կ. Ինճիճեան Որդիք վաճառատուններէն, իսկ գաւառներու և օտար երկիրներու մէջ դիմել գործակալութեանց որ ի ստորեւ, ուր պիտի գտնեն նմոյշներու ցուցադրութիւն մը՝ պէտք եղած բոլոր տեղեկութիւններով։

ԲԱՐԻԶ.—	Պ. Պ. Լաքառիէռ Որդի եւ Ընկ. 28.—Ռիւ Շաթօտէօն։
ՊՈՄՊԱՅ.—	Պ. Պ. Ապքար եւ Ընկ.
ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱ.—	Պ. Մ. Գալֆաեան.
ԳԱՀԻՐԷ.—	Պ. Հ. Ռոզանթալ.
ՌՈՒՍՃՈՒՔ.—	Պ. Պ. Կ. Ինճիճեան Որդիք.
ՎԱՌՆԱ.—	Պ, Կէռոն Արտիթի
ԶՄԻՒՌՆԻԱ.—	Պ. Հայնրիխ Վառնինկ.
ՍԵԼԱՆԻԿ.—	Պ. Տինօ Ֆէրնանտէզ.
ԻՍԿԻՒՊ.—	Պ. Մ. Քափուանօ.
ՊԷՅՐՈՒԹ.—	Պ. Ֆրանքէլ Շիֆֆնէր.
ՍԱՄՍՈՆ.—	Պ. Պ. Պետրոսեան Եղբարք.
ՏՐԱՊԻԶՈՆ.—	Պ. Արիս Կ. Ինճիճեան.
ՍԵԲԱՍՏԻԱ.—	Պ. Պ. Վ. եւ Յ. Մեծատուրեան.
ԻԶՄԻՏ.—	Պ. Յակոբ Մոմճեան.
ՌՈՏՈՍԹՕ.—	Պ. Յակոբ Բռօվտալ.

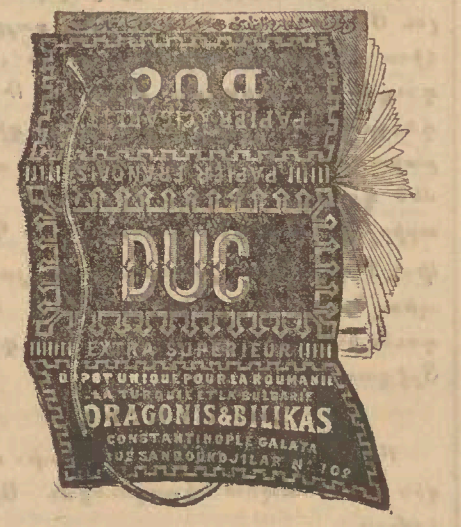

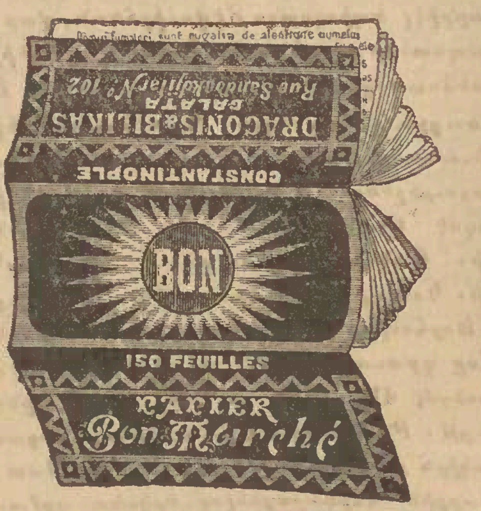

Երբ ամէն առթիւ կը ջանաք ձեր առողջութիւնը պահպանել, ուշադրութիւն ըրէք որ ձեր գործածած սիկառի թուղթերն ալ առողջապահիկ ըլլան։ ՏԻՒՔ և ՊՕՆ և ՃԵՐՄԱԿ ԿՈՂՔՈՎ ՊՕՆ սիկառի ընտիր թուղթերը ջերմապէս կը յանձնարարուին, որովհետեւ առողջապահական օրինաց համեմատ պատրաստուած են։ 40—52

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆՈՒԱԾ

Վեհափառ Սուլթանին Կայսերական Իրատով

Որ կը կրէ 2/14 Օգոստ. 1892 թուականը

(20 Սէֆէր 1310)

Գործակալ, Ղալաթիոյ մէջ

Պ. Ալպէր Սիմբեն

[illegible] խան, Վօյվօտա փողոց

Թիւ 67

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Հրդեհի, արկածներու, փոխադրութեանց եւ կեանքի վրայ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին է ՕԼԻՍ Եէնի խան, [illegible] Ղալաթիա

Գործակալ, Պոլսոյ կողմը

Օսմ. Պանքայի մասնաճիւղը

Եէնի ճամի [illegible] փողոց,

Օսմ. [illegible] դէմը

Ընդ-գործակալ Պոլսոյ կողմը Պ. Ի. Զաբօխ

Մաքրուհէճիլար, Զաքըրլը խան, Թիւ 21 194

ԿԱՐԴԱՑԷ՛Ք ՀԱՅՐԵ՛Ր ՄԱՅՐԵ՛Ր

Եթէ վտանգաւոր հիւանդութիւն մը կհամայ տղոց, ապահովապէս ՓՈՐՀԱՐՈՒԹԻՒՆՆ է։ Փոքրիկ անզգուշութիւն մը փորհարութեան դառն տանջանքին կ'ենթարկէ փոքրիկ անմեղներն. որոնց սրտառուչ ճիչերն ու դէմքին թալկութիւնը հալումաշ կ'ընէ խեղճ մայրերը։ Ու՞ր է այն զուարթ մանկիկը. ուր են անոր անվերջ ծիծաղներն ու ոստոստումները. աւաղ անոնց ամէնքը տեղի տուած են ընդհանուր տկարութեան մը որ աւ՛աղ կը յամառի բժշկուիլ։ Մեծ մարդասէր մը սակայն, Բրօֆ, Պրէյ, ձեռք կարկառած է այս անմեղ հրեշտակներուն և վերջ տալու համար անոնց ենթարկուած փորհարութեան տառապանքին, երկար աշխատութենէ վերջ, յաջողած է հնարել ԷԼԻՔՍԻՐ ԿՐԷՑԸ, որ խիստ քաղցրահամ օշարակ մէ և վայրկենաբար կը բուժէ տղոց փորհարութիւնը։

Բարեզի մանկանց Հիւանդանոցներէն մին վարակուեցաւ փորհարութեան ախտով և սկսաւ մեծ կոտորած պատճառել։ Փոքրիկները հետզհետէ կ'ը նիհարնային և դեռ չծաղկած կը թոշնէին։ Հիւանդանոցին բժշկապետը, յուսահատ ամէն դեղէ ու դարմանէ, ԷԼԻՔՍԻՐ ԿՐԷՑ տուաւ մանկիկներուն և այս դեղին հրաշալի ազդեցութեան շնորհիւ փոքրիկ հիւանդներուն ամէնքն ալ քսանըչորս ժամուան մէջ բժշկուեցան։ Այս պարագան հանրածանօթ ըրաւ ԷԼԻՔՍԻՐ ԿՐԷՑ որ հիմա ամէն տան մէջ պատրաստ կը գտնուի։

Կը ծախուի Կ. Պոլսոյ և գաւառներու մեծ դեղարաններն ու դեղի մթերանոցները։ 466 25—30

ԱՌՈՂՋՈՒԹԵԱՆ ԴԵՂԱՀԱՏԵՐ

Անոնք որ պնդութեան ենթակայ են ու չեն փութար դարման մը ընել, ապահովապէս ինքզինքնին կը թունաւորեն անզգալաբար, որովհետեւ կերակուրները եթէ բնութեան օրէնքին հակառակ, օրերով ստամոքսին և աղիքներուն մէջ մնալով հոտին, նեխին փոխանակ մարմնոյն սնունդ մատակարարելու, թունաւոր միքրոպներ կ'արտադրեն որոնք արեան մէջ խառնուելով կամաց կամաց կը թունաւորեն զայն։ Հետեւաբար արիւնը կ'ապականի և ախորժակի պակաս, դժուարամարսութիւն, ստամոքսի տկարութիւն, գլխու ցաւ և պտոյտ, մելամաղձութիւն, ևն. առաջ կու գայ յաճախ պնդութիւն ունեցողներուն վրայ։ Բարիզի առաջնակարգ բժիշկներէն Տօքթ. Ֆրանք պնդութիւնը, պասուրը և ասոնցմէ ծագում առած հիւանդութիւնները հիմնապէս բուժելով, շատ մը վտանգներու առաջքը առնելու նպատակով հնարած է ՏՕՔԹ. ՖՐԱՆՔԻ ԱՌՈՂՋՈՒԹԵԱՆ ԴԵՂԱՀԱՏԵՐԸ որոնք եթէ կանոնաւոր կերպով գործածուին, ստամոքսն ու աղիքներ իրենց առողջութիւնը գտնելով կերակուրը դիւրաւ կը մարսեն ու ՊՆԴՈՒԹԻՒՆԸ կ'անհետի։

Տօքթ. Ֆրանքի առողջութեան դեղահատերը կը ծախուին Կ. Պոլսոյ և գաւառներու դեղարաններուն և դեղի մթերանոցներուն մէջ։ 479 27—30

ՆՈՐ ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ԼԱՌՈՒՍ

Ամէնէն կատարեալը, ամէնէն նորը, լաւագոյնը, եւ բոլոր Փրանսական բառագիտարաններուն ամէնէն լաւ պատկերազարդուածը։

Նոր պատկերազարդ Լառուսը որ Ֆրանսայի մէջ խիստ մեծ յաջողութիւն մը ունեցած է, նպատակ ունի գոհացում տալ այն անձերուն որոնք կը փափաքին ունենալ փոքր թուով հատորներով, լուրջ կատարեալ և իրականաբար նոր հանրագիտակ բառարան մը։ Ականաւոր գրագէտներէ և գիտուններէ շարադրուած, նկատի առած է գիտութեանց և հմտութեան ամէնէն վերջին հիմերը, մարդկային գիտութեանց ամէն ճիւղերուն մէջ։ Միանգամայն կը պարունակէ բազմաթիւ պատկերներ ամենամեծ խնամքով պատրաստուած (նշանաւոր անձերու, արուեստի և հոյակապ շինուածներու, տարազներու և թիթեռներու, երկրաչափական պատկերներու, կենդանիներու և տունկերու, սեւ և գունաւոր աշխարհագրական քարտէսներ)։

Նոր պատկերազարդ Լառուսը 16 երեսնոց, իւրաքանչիւրը 50 սանթիմի տետրերով կը հրատարակուի, և 1897 Ապրիլ 1էն ի վեր շաբթէ շաբաթ լոյս կը տեսնէ։ Առ հուպն 400 տետր պիտի ըլլայ, որոնք 7 հատոր պիտի կազմեն. Բաժանորդները կրնան, եթէ նախամեծար համարին, գործը ընդունիլ 10 տետրէ բաղկացեալ անկազմ սերիներով, անկազմ կամ կազմուած հատորներով, իրենց հրատարակութենէն վերջ։ Առաջին երեք հատորները արդէն ծախու են։

Պայմանաւոր բաժանորդագինը հետեւեալն է. {
190 ֆրանք աղանձին տետրերով կամ սերիներով եւ կամ Թղթակազմ հատորով
235 ֆրանք կազմուած հատորով, (demi-chagrin), կարմիր, սեւ կամ կանանչ

Վճարումը կ'ըլլայ (Բարիզի վրայ մանդաներով) չորս անգամէն, իւրաքանչիւրը հաւասար, այսինքն վեց ամիսը անգամ մը, պայմանաւ որ առաջին վճարումը ըլլայ ստորագրուած օրը։

Պայմանաւոր բաժանորդագրութեան գրուելով, ստորագրողը զերծ կը մնայ ապագայ գինի բարձրացումներէ, նոյն իսկ եթէ աւելի պրակներ ալ հրատարակուելու ըլլան։ 587

ԳՐԱՏՈՒՆ ԼԱՌՈՒՍ, Բարիզ, Մօնբառնաս փողոց, թիւ 17։ Խնդրողին 16 երեսնոց պրակ մը՝ իբր նմոյշ պիտի ղրկուի ձրիաբար։

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

ՏՐՍ Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԷՐԱ 396

([illegible] վրայի յարկը, [illegible] Զօղրաֆեանց դէմը)

[illegible] մէկ անգամէն կը լեցնեն. ցաւով ցինկ եւ [illegible]

[illegible]

Ծ. Դ. [illegible] (մինչեւ կէս օր) [illegible] (մինչեւ կէս գիշեր) [illegible]

[illegible] 127

ՍԻՆ ԿԷՐ

ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏԱՆ

Ժ. ՆԱՅՏԼԻՆԿԵՐ

Սինկէրի կարի մեքենաները զուտ անգլ. պողպատեայ ամրութեամբ այնքան գնահատուած են որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են, և բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու [illegible] յոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէրի Ընկերութիւնը ցարդ 400է աւելի պատուոյ վկայական և շքանշան առած է բոլոր ցուցահանդէսներու մէջ։

Արեւելքի մէջ Սինկէրի մեքենաներուն միակ ներկայացուցիչն է Ժ. Նայտլինկէր, որ բովանդակ Թուրքիոյ մէջ մասնաճիւղեր հաստատած է։

Սինկէրի մեքենաները կը վաճառուին՝ ԲԷՐԱ, [illegible], Ղալաթիա [illegible]։

ՂԱԼԱԹԱ Սինկէր խան, [illegible]։

ՍՏԱՄՊՕԼ Սուլթան Համամ Թիւ 2. [illegible] դիմաց Թիւ 13։

EMULSION SCOTT

ՍԳՕԹԻ ՕՇԱՐԱԿԸ

Գործարանին Նշանը

միակ միջոցն է որով կարելի ըլլայ խմել ձկան իւղն և իբօֆոսֆիթը։ Խիստ հաճելի է ճաշակելու և մարսողութեան կ'օգնէ։ Աշխարհի բոլոր բժիշկները ՍԳՕԹԻ ՕՇԱՐԱԿԸ կը յանձնարարեն բուժելու համար

ՀԻՒԾԱԽՏԸ, ԽՈՑԸ (սըրաճա),
ԱՆԱՐԻՒՆՈՒԹԻՒՆԸ, ԾԻՒՐՈՒՄԸ,
ՄԱՆԿԱՆՑ ՈՍԿՐԱԹԵՔՈՒԹԻՒՆԸ,
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՎԱՏՈՒԺՈՒԹԻՒՆԸ,
ԹՈՔԻ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆԸ, ՀԱԶԸ,
ՀԱՐԲՈՒԽԸ, ՆԻՀԱՐՈՒԹԻՒՆԸ,
և ՄԱՆԿԱՆՑ ՎՐԱՅ ՑԱՐՁԱԿՈՂ
ԲՈԼՈՐ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ։

Կը ծախուի բոլոր դեղագործներուն և դեղավաճառներուն քով։

Գործակալատուն ի Կ. Պոլիս, ՀԱՄՄԷՐ ԵՒ ՀԱՒԷԼ 513

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

[illegible]

[illegible], Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ալպանօ	1069	Գոմօ	1497	[illegible]	1011	Մալմօ	724	Ռօզարիօ	136
Ալէքթօ	2207	Գօնկօ	3908	[illegible]	1895	Մարէնկօ	2273	Սաքֆօ	1113
Անճէլօ	1541	Գորսօ	895	Հէրօ	775	Մարթէլլօ	3709	Սիրիօ	1725
Արիօսթօ	2277	Տակօ	4311	Հիտալկօ	1581	[illegible]	1557	Սիլվիօ	1198
Պասսանօ	1833	Տօմինօ	987	Հինտու	3720	Միլօ	1057	[illegible]	1309
[illegible]	1864	Տուրօ	2338	[illegible]	2300	Մօնթէպէլլօ	1735	Թասսօ	1328
Պրավօ	1078	Տրակօ	1718	Հումպէր	595	Մուրիլլօ	3419	Թ. Ուիլսըն	1546
Պրիւնօ	341	Տինամօ	504	[illegible]	3354	Նէրօ	1087	[illegible]	2337
Պըֆֆալօ	4431	Իտահօ	3464	[illegible]	5540	Օհիօ	4190	Թօլէտօ	1478
Գէյրօ	1671	Էլտօրատօ	1530	Ժիւնօ	1030	Օնթարիօ	4036	[illegible]	487
Գալիփսօ	1857	[illegible]	1341	[illegible]	1058	Օրլանտօ	1585	[illegible]	2439
Գամէօ	1244	[illegible]	954	[illegible]	2207	Բալէրմօ	1887	Վասքօ	1914
Գաթօ	1094	[illegible]	1838	[illegible]	1700	Բօլօ	516	Վօլօ	1338
Չիքակօ	2729	Ֆլամինկօ	349	Լէօ	1058	Ռիալթօ	2223	Վօլթուրնօ	7296
[illegible]	1834	Ֆրանչէսգօ	4583	[illegible]	2273	Ռինալտօ	1166	Զէնօ	1850
Գլիօ	2697	Գալիլէօ	3030	Լիվօրնօ	1543	Ռօլլօ	1613	Զէրօ	1308
Գօլօրատօ	4285	[illegible]	1343	Լօրէնցօ	3191	Ռօմէօ	1789		

Իակօ շոգենաւը, նաւապետ Հէյլ, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած է։ Հօրաշիօ շոգենաւը, նաւապետ Քրօֆթ, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս կը սպասուի Նոյեմբեր 3ին։

Դիմել առ գործակալս Տ. ՀԻԼՏ ԷՆՏ [illegible]

Թիւ 22—24, [illegible] խան, Ղալաթիա 277

COMP 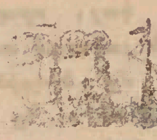 RUSS

NAVIGATION A VAPEUR ET D
COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

[illegible]

Ըշ. 16/29 [illegible]

Դ. 18/30 Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա [illegible] 10րդ [illegible]

Եշ. 18/31 [illegible] 10րդ [illegible]

Եշ. 18/31 [illegible]

* 19 1 [illegible]

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

[illegible]

Ն. ՓԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

[illegible] Բարիզի համար. Առաջին կարգ 245 ֆրանք. Ե կարգ 175 ֆրանք. Տեղեկութեանց համար դիմել [illegible] 516 Պ. [illegible]

ՔՈՒՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ

[illegible] Լիվերփուլ [illegible]

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Իվէրնիա	13900	[illegible]	559
Սաքսոնիա	12900	[illegible]	484
Լուքանիա	12952	[illegible]	222
Քամբանիա	12950	[illegible]	294
[illegible]	5845	[illegible]	395
[illegible]	5133	[illegible]	292
[illegible]	5120	[illegible]	255
[illegible]	7392	[illegible]	312
[illegible]	7383	[illegible]	181

Դիմել առ ԺՕԼԻ ԵՒ ՍԷԺԷՐ

Joly et Seager

[illegible] խան, Թիւ 6, 7, 8, [illegible]

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվերփուլ և [illegible]

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
[illegible]	10500	[illegible]	350
[illegible]	10500	[illegible]	350
[illegible]	10500	[illegible]	350
[illegible]	9000	[illegible]	350
[illegible]	9000	[illegible]	350
[illegible]	8000	[illegible]	350
[illegible]	8000	[illegible]	250
[illegible]	8000	[illegible]	350
[illegible]	8000	[illegible]	250
[illegible]	8700	[illegible]	[illegible]
[illegible]	8700	[illegible]	[illegible]
[illegible]	8700	[illegible]	[illegible]
[illegible]	8500		

[illegible] 24 ժամ առաջ։

[illegible]

Ղալաթիա, [illegible]

663 [illegible]

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

[illegible]

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
[illegible]	3000	[illegible]	2500
[illegible]	3000	[illegible]	2496
[illegible]	3000	[illegible]	2256
[illegible]	[illegible]	[illegible]	2250
[illegible]	[illegible]	[illegible]	2000
[illegible]	3000	[illegible]	1500
[illegible]	[illegible]	[illegible]	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՈՒԻԹՕԼ ԵՒ ԸՆԿ.

[illegible]

194 21, [illegible]

[illegible]